

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Влада – Радам!

Голос України

№ 7 (2009) ♦ Субота, 16 січня 1999 року ♦ Ціна договірна

Цього тижня:

✔ Верховна Рада прийняла постанову про направлення до Конституційного суду законопроекту про ліквідацію інституту президентства для винесення вердикту про відповідність його Основному Закону держави.

✔ Народні депутати ухвалили закон про місцеві податки і збори.

✔ Сесія внесла поправки до закону про податок на прибуток підприємств.

«Магарач» означає джерельний

Суспільство

6

«Ворог народу» — маршрутом страждань і гніву

Право

7

Переберія

Курінь

13

Над бюджетом подумають удвох

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко та Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко під час телефонної розмови в четвер домовилися про подальші спільні дії щодо прискорення розгляду парламентом законодавчих актів, які впливають на збільшення доходної частини бюджету. Скоро відбудеться зустріч, на якій розглядатиметься це питання.

У понеділок Кабінет міністрів знову надіслав до Верховної Ради листа з проханням про першочерговий порядок розгляду законодавчих актів, прийняття яких сприятиме поповненню бюджету.

Від Ради Європи чекаємо розуміння

Учора заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук зустрівся з депутатом парламенту Австрії та Парламентської Асамблеї Ради Європи, одним із кандидатів на посаду Генерального секретаря Ради Європи Вальтером Швіммером.

(Закінчення на 2-й стор.).

Парламентська хроніка

Вибори президента: як голосуватимемо...

Ранкове та денне засідання 15 січня

Сесія продовжила постатейне голосування проекту закону про вибори президента України. Вочевидь конфронтаційних різночитань не було, хоча деякі поправки сприймалися неоднозначно.

(Закінчення на 2-й стор.).

Перший крок — до зірок

26-річна вінничанка Оксана Віштал пройшла курс початкової космічної підготовки і є одним із кандидатів у загін українських космонавтів

Оксана — випускниця Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського. У 1996 році закінчила факультет іноземних мов. Той рік пам'ятний ще однією подією — народженням доньки.

У Вінниці вона з 1992 року, відтоді, як батько Олександр Нестерович, колишній військовий, вийшов у відставку і вирішив перебратися ближче до рідних місць: родом він з Хмельниччини. Оксана у них з дружиною Зоєю Степанівною друга дитина. Народилася у Свердловську, де в той час служив Олександр Нестерович. Там, до речі, залишилася старша донька із сім'єю.

(Закінчення на 8-й стор.).

Фото Володимира КЛЕПКА.

У номер

Добра традиція

Відбувся робочий візит Президента України Леоніда Кучми до Польщі. Сторони обговорили плани подальших дій, які дозволять найближчим часом посилити позитивні тенденції у співробітництві України та Польщі.

Леонід Кучма підкреслив, що відносини з Польщею є одним з головних пріоритетів у зовнішній політиці нашої держави, адже Польща — стратегічний партнер України.

Александр Квасьневський висловив задоволення тим, що 1999 рік почався з зустрічі з Президентом України. «Це добра традиція, яка складається у відносинах між нашими державами», — сказав він.

Газопровід довжиною у... 7 років

63,3 кілометра магістрального газопроводу (Оріхів —Гуляйполе — Пологи), будівництво якого розпочалось ще 7 років тому, вводять у дію поетапно. У січні блакитне паливо отримають пологівці.

Після цього на Запоріжжі, куди газ уперше прийшов 40 років тому, магістральними газопроводами буде покрито 70 відсотків території, без газу лишаються 4 із 20 сільських районів: Куйбишевський, Розівський, Чернігівський і Приазовський.

День відкритого листа

Ми з вами, закарпатці!

Торік «Голос України» провів дні відкритого листа в семи областях. Чергова акція 27 січня ц. р. проводитиметься на Закарпатті. Проблеми потерпілого від повені краю обговорюватимуться в приміщенні обласної ради з 10-ї до 12-ї години. Працюватиме «гаряча лінія» — телефони 1-31-40 та 1-30-62.

На день відкритого листа запрошуються народні депутати України від регіону, керівники області, начальники служб і управлінь облдержадміністрації.

Листи з пропозиціями, побажаннями і запитаннями слід надсилати в редакцію «ГУ», а також нашому власному кореспондентові по Закарпаттю Івану Степановичу Гудзоватому (Ужгород, вул. Народна, 4, каб.665; телефон 1-32-22).

Вирішення багатьох гострих проблем, шановні читачі, залежить і від вас, вашої зацікавленості й активності.

Тож до зустрічі в Ужгороді!

✔ 1905 — перша загальноукраїнська мистецька виставка у Львові

✔ 1907 — вихід у Києві першого повного зібрання творів Тараса Шевченка

✔ заснування Михайлом Грушевським у Києві Українського наукового товариства (прообраз майбутньої Академії наук)

✔ 1908 — київський авіаконструктор Ігор Сікорський підняв у повітря перший у світі вертоліт

✔ 1910 — мистецькі виставки Олександра Архипенка в Європі

16.01

До зірок — один крок, та земне тяжіння не пускає

У номер

✔ Київ

Усім допомогти не можемо

Президент України Леонід Кучма повернув до Верховної Ради прийнятий парламентом закон «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» зі своїми пропозиціями.

Як повідомляє прес-служба Президента, глава держави, по суті, не заперечує проти запровадження, відповідно до закону, щорічних виплат одноразової допомоги ветеранам війни. Однак Л. Кучма звернув увагу депутатів на те, що реалізація положень зазначеного документа вимагатиме додаткових бюджетних витрат. А вони не передбачені в держбюджеті на 1999 рік.

У зв'язку з цим Президент запропонував парламенту внести зміни до закону з тим, щоб грошову допомогу з бюджету було надано лише учасникам бойових дій, інвалідам війни та особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

Нас нічим не роз'єднати

22 січня важливе історичне свято — День української соборності. Цього року вся громадськість країни відзначатиме 80-річчя об'єднання Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки.

Напередодні цієї дати Міністерство інформації на підтримку цієї події провело «круглий стіл» на тему «Преса, інформаційна сфера і державність». Плановано організувати зустрічі журналістів, видавців та письменників з громадськістю, літературно-мистецькі вечори, семінари тощо.

Ця акція має на меті ще раз наголосити, що ми — єдина, неподільна країна. І підтвердженням цього стало проголошення 1919 року директорією УНР на Софійській площі в Києві про злуку всіх українських земель.

Сільце для нелегалів

114 осіб, які мали намір незаконно перетнути кордон, було затримано поблизу с. Русь Сокальського району на ділянці Львівського прикордонного загону.

До групи мігрантів входили представники Афганістану, Шрі-Ланки, Індії та Пакистану, серед яких було 87 чоловіків, 19 жінок і восьмеро дітей.

В 1997 році прикордонні війська затримали 10776 нелегальних мігрантів, в 1998-му їхня кількість становила 11744, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✔ Сімферополь

Пожежа у Меджлісі

О третій годині ночі в Сімферополі невідомі закидали пляшками з запальною сумішшю кабінет голови Меджлісу кримськотатарського народу, народного депутата України Мустафи Джемілєва, попередньо відключивши телефон і воду. Почато слідство.

✔ Фотофакт

Група американських військових відвідала Україну. Мета візиту — обговорення питання про направлення українських сержантів та прапорщиків на навчання до Школи сержантів у м. Кемпбоу (США).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Главою держави може стати лише «мільйонер»

Вечірнє засідання 14 січня

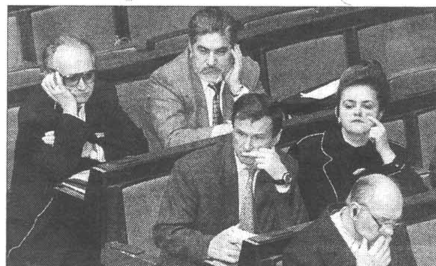

Парламентська хроніка

Ідеться не про гроші. Багато кому з охочих отримати президентську булаву, певне, не вистачить і мільйона доларів чи євро. Мова про мільйон підписів, що їх мусить зібрати претендент у кандидати на пост глави держави на наступних виборах. Саме таку норму закладено в законопроект про вибори Президента України, який розглядає парламент. Хоча пропозиції щодо цього були різні, переважно спрямовані на зменшення кількості підписів до 300—400 тисяч. Однак гору взяв такий аргумент: той, хто «міриться» керувати державою з Банкової і для цього збирається на виборах набрати не менше десятка мільйонів голосів, нехай ще до реєстрації кандидатом у Президенти потрудиться заручитися мільйонною підтримкою електорату.

До цього вкрай важливого для майбутнього держави законопроекту після попереднього розгляду парламентом подано 473 пропозиції і зауваження, тобто у середньому по десять на статтю. Пильна увага представників різних політичних сил була прикута насамперед до норм, що мають унеможливити фальсифікацію результатів виборів.

Дискусії велися довкола кількості виборчих округів. Профільний комітет вважав, що таких потрібно аж 225: мовляв, вони матимуть насамперед технічне значення. Народні депутати Роман Безсмертний і Євген Марчук відстоювали доцільність створення лише 27 округів в межах існуючих адміністративно-територіальних одиниць, пояснюючи це передусім спрощеністю процедури і звичністю для виборця. Парламент підтримав думку комітету.

Дискутували й з приводу того, хто має друкувати бюлетені — виборчі комісії на місцях чи централізовано ЦВК? Вирішили: аби виключити появу фальсифікованих бюлетнів, справу слід робити централізовано. Не погодився парламент і на пропозицію надати право територіальній виборчій комісії здійснювати в разі потреби повторний підрахунок голосів.

Утім, були і радикальніші пропозиції.

Була серед пропозицій ще одна, котра перекривала шлях до балотування на найвищий пост у державі людині, яка нині його обіймає. Йдеться про віковий ценз (на час виборів кандидат не повинен бути старший 60 років).

Анатолій БЕНЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Вибори Президента: як голосуватимемо...

Ранкове та денне засідання 15 січня

(Початок на 1-й стор.).

Зокрема, про розміри та джерела пожертв на виборчу кампанію. Ряд депутатів вказували, що саме тут можливі зловживання, які поставлять кандидатів у нерівні умови. З метою унеможливлення маніпуляції виборчими бюлетенями вирішено, що їх виготовлення доцільно доручити не територіальним виборчим комісіям, а ЦВК, з визначенням номера та серії кожного виборчого бюлетеня. Різні погляди були й на процедуру дострокового голосування.

Надалі розбіжності виявилися щодо визначення результатів виборів президента. Зрештою, вирішили вибори вважати такими, що не відбулись, якщо у голосуванні взяла участь менш як половина виборців, або у результаті вибуття всіх кандидатів. Переможцем вважати кандидата, який одержав на виборах більше половини голосів виборців, котрі взяли участь у голосуванні.

Гостра дискусія тривала і з приводу статті 24. Зокрема, спротив викликало положення, щоб у підписних листах виборців ставили підпис лише за одного кандидата. Інакше, говорили депутати, можливе менджування голосами. Та все ж після численних переголосувань це положення залишилося в силі. Статтю 24, де йдеться про порядок збирання підписів на підтримку претендентів, прийнято у цілому.

Також після гарячих дебатів у цілому прийнято статтю 40, де визначається порядок встановлення результатів виборів Президента України.

Сесія прийняла закон про вибори Президента України у цілому.

Досить важко проходило голосування спірних, не погоджених під час першого читання статей проекту закону про столицю України — місто-герой Київ. Це статті які стосуються найперше виборів міського голови та його повноважень (статті 6, 10, 13 та розділу 7 прикінцевих положень). Та, зрештою, спірні положення вдалося погодити. Необхідною кількістю голосів (232) закон про місто-герой Київ прийнято.

Потому практично без обговорення прийнято проект закону про спеціальну економічну зону (Яворів) та про внесення відповідних доповнень до деяких законів з питань оподаткування.

На пропозицію ряду депутатів на доопрацювання та розгляд на наступній сесії відправлено певну кількість законопроектів.

У заключному виступі Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко підбив підсумки роботи другої сесії.

Іван ДМИТРЕНКО.

Від Ради Європи чекаємо розуміння

(Початок на 1-й стор.).

Пан Швіммер приїхав до України з двох причин. По-перше, офіційно розпочалася передвиборна кампанія на посаду генсека РЄ, а вісім з дванадцяти депутатів—членів української делегації планують віддати свої голоси саме за пана Швіммера. По-друге, наприкінці січня у Страсбурзі на черговій сесії ПАРЄ знову обговорюватимуть, як Україна виконує взяті під час вступу до Ради Європи зобов'язання.

Віктор Медведчук поінформував пана Швіммера про наші здобутки й проблеми. За словами заступника Голови ВР, більшість вимог протоколу 190 (який містить перелік зобов'язань України, узятих під час вступу до РЄ) уже виконано. Нещодавно прийнято Конституцію АРК, Цивільний і Кримінальний кодекси ухвалено в першому читанні. Причому в КК така міра покарання, як смертна кара, відсутня. Нині на розгляд парламенту запропоновано законопроект про накладення мораторію на виконання смертних вироків. У ВР сподіваються, що до того часу буде остаточно ухвалено новий Кримінальний кодекс України.

Віктор Медведчук детально пояснив австрійському депутатові, чому нині, незважаючи на тиск з боку РЄ, практично неможливо прийняти закон про скасування смертної кари. Тепер, переконаний заступник Голови ВР, ні парламент, ні Президент, враховуючи настрої громадян, не візьмуть на себе таку відповідальність.

Слід зазначити: пан Швіммер з розумінням поставився до наших проблем. На думку австрійського депутата, не так важливо, протягом якого часу Україна виконає свої зобов'язання (хоча він визнає, що у ПАРЄ є сили, які критично ставляться саме до зволікань нашої країни), а те, що вона йде правильним шляхом.

Цю саму думку він висловив і під час зустрічі з членами Комітету ВР у закордонних справах і зв'язках з СНД. Пан Швіммер визнав, що, на жаль, нині у РЄ має місце так званий подвійний стандарт до різних країн: залежно від розміру територій, рівня економічного розвитку та «стажу» в РЄ. Австрійський депутат переконаний: необхідно виробити спільну політику, яка буде в інтересах усіх держав. А конкретно щодо України, то він погодився з думкою депутатів ВР, що необхідно не тільки стежити за виконанням зобов'язань, а спробувати зрозуміти ті проблеми, які змушена розв'язувати наша держава вже сьогодні.

Пан Швіммер пообіцяв поділитися своїми враженнями про візит в Україну з колегами з ПАРЄ. А щодо розгляду «українського питання», то він налаштований оптимістично.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ЗАЯВА Української ліги споживачів і виробників «Українська якість»

Стан постійної економічної кризи створює не просто загрозу національним економічним інтересам України. Незадовільний стан національної економіки ставить під загрозу національну безпеку держави. Проте причини економічної кризи одночасно є джерелами збагачення певних структур, і ці структури добиваються збереження своїх прибутків навіть ціною втрат державного суверенітету.

Політичні партії у своїх програмах пропонують різні шляхи подолання кризи. Почасти пропоновані заходи мають надто загальний характер. Тому часто підтримка партіями конкретних рішень не випливає з їх власних програм.

Нечіткість партійних декларацій спрощує лобіювання інтересів тих чи інших структур. Так партії, що проголошують своєю метою подолання кризи, іноді підтримують інтереси сил, зацікавлених у збереженні нинішньої економічної системи.

У зв'язку з цим принципове значення має позиція політичних партій у питанні про регулювання зовнішньої торгівлі. Відмова України від багатьох механізмів регулювання в цій сфері не просто дозволила вітчизняним «трейдерам» отримати величезні прибутки. Внаслідок нерегульованого одностороннього відкриття українського ринку вітчизняний товаровиробник виявився витісненим з нього. Втрата українськими підприємствами національного ринку призвела до тяжких економічних і соціальних наслідків. Заохочення громадян до підприємництва у вигляді перепродажу іноземних товарів, в свою чергу, стимулює імпорт. Наслідком є деіндустріалізація України, згортання наукоємних, високотехнологічних галузей.

Паралельно торгові партнери методично витісняють українські підприємства з міжнародних ринків. Держава не може надати їм належної економічної підтримки внаслідок кризи, а односторонні поступки унеможливлюють досягнення рівноправних умов торгівлі.

Зволікання з вжиттям заходів державного регулювання призведе до невідворотної втрати економічного потенціалу. Але внутрішні й зовнішні сили зацікавлені в безконтрольному імпорті продукції, активно блокують відновлення державного регулювання економікою.

Політичні партії мають підтвердити свої патріотичні декларації конкретними рішеннями, спрямованими на реалізацію концепції національної безпеки, законодавства України про зовнішньоекономічну діяльність, Указу Президента України «Про порядок застосування обмеження імпорту товару відповідно до норм і принципів системи ГАТТ/СОТ».

Охочим отримати булаву не вистачить і мільйона

Туризм потребує ліцензування

У комітетах Верховної Ради України

Розглянувши законопроект «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації», підготовлений Міністерством економіки за участю Фонду державного майна, Антимонопольного комітету, Мін'юсту та Держкомстату, **Комітет з питань молодіжної політики, фізичної культури і спорту** підтримав пропозицію Кабінету міністрів ввести до переліку об'єктів, що не підлягають приватизації, міжнародний дитячий центр «Артек» як такий, що має загальнодержавне значення. У галузі туризму — готелі «Дніпро» (Київ), «Ореанда» (Ялта) та готель-кемпінг «Галява човнів» (Ялта), що сприяють збереженню єдиної ланки туристично-екскурсійних маршрутів між різними регіонами України.

Кабінету міністрів запропоновано розробити і внести на розгляд Верховній Раді законопроект про спеціальний статус основних спортивних баз, підприємств, установ і організацій — усього 41 об'єкт, що визначені як центри олімпійської підготовки.

Комітет запропонував також ввести до переліку об'єктів, що могли б мати спеціальний статус, незалежно від форм власності, 14 училищ олімпійського резерву, де навчається близько п'яти тисяч учнів. З ними працюють 590 тренерів-викладачів із сорока видів спорту. Майже 20 відсотків вихованців училищ входять до складу основних збірних команд України. Члени комітету вважають за потрібне втілити низку заходів, в тому числі й на законодавчому рівні, щоб не допустити руйнування єдиної системи, яка на сьогодні забезпечує підготовку спортсменів згідно з сучасними вимогами найвищих спортивних досягнень.

Також було розглянуто підготовлений народними депутатами — членами комітету — проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про підприємництво». Депутати зазначили, що законом від 23 грудня 1997 р. «Про внесення змін до Закону України «Про підприємництво» було здійснено обмеження видів ліцензування туристичної діяльності й передбачено лише ліцензування зарубіжного туризму, що суперечить нині чинному Закону «Про туризм».

Як показала практика туристичного сезону, відміна ліцензування вітчизняного туризму, екскурсійної діяльності тощо призводить до поступового їх занепаду, погіршення якості послуг. Безконтрольність ситуації спричиняє значне зменшення обсягу надходжень до державного та місцевого бюджетів від суб'єктів туристичної діяльності. Отже, комітет вирішив у законодавчому порядку відновити ліцензування внутрішнього туризму та екскурсійної діяльності.

Окрім того, народні депутати розглянули і підготовлений членами комітету проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість» (у частині туристичної галузі). Перший заступник голови Держкомтуризму Борис Вихристенко та заступник президента Туристичної асоціації України Анатолій Матвієнко зазначили, що нині чинна стаття 6 п.6.2.2 Закону України «Про податок на додану вартість» ставить у нерівні умови вітчизняні та іноземні туристичні підприємства. Адже під час проведення операцій купівлі туристичних послуг у вітчизняних турфірм їх вартість через ПДВ дорожча на 20 відсотків, ніж у разі сплати цих послуг через іноземне підприємство в іноземній валюті. Зрештою, чинність такої статті змушує вітчизняних підприємців для підвищення конкурентоспроможності своїх послуг розраховуватися через закордонні підприємства.

Готель «Дніпро» (Київ)

Враховуючи вищенаведене, комітет ухвалив рішення внести на розгляд Верховній Раді проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість», що дасть змогу надати рівні умови вітчизняним та іноземним туристичним підприємствам для сплати податків на терені України.

Прес-служба Верховної Ради України.

Повідомлення прес-служби Антимонопольного комітету України

Антимонопольний комітет надіслав до Верховної Ради України свої висновки про результати попереднього аналізу Рахунковою палатою звіту Антимонопольного комітету України за 1997 рік щодо здійснення ним державного контролю за дотриманням антимонопольного законодавства України.

У цих висновках зазначається, що проведений Рахунковою палатою аналіз є упередженим, побудованим на неповному дослідженні фактичних даних, зокрема, на тезах і твердженнях, які нерідко перекручено тлумачать повноваження Антимонопольного комітету і текст звіту, а то й повністю не відповідають дійсності, не будучи підтвердженими жодним фактом.

У зв'язку з цим зазначений аналіз не може бути підгрунтям для об'єктивної оцінки діяльності Антимонопольного комітету України.

Крім того, Антимонопольний комітет вважає, що Рахункова палата, призначивши перевірку стану роботи комітету щодо здійснення ним державного контролю за дотриманням антимонопольного законодавства, перевищила свої повноваження, надані їй Законом України «Про Рахункову палату». Стаття 2 цього закону визначає завдання Рахункової палати, які зводяться до контролю за виконанням видаткової частини державного бюджету, витрачанням державних бюджетних і позабюджетних коштів. Для реалізації цих завдань статтею 6 визначено функції, що їх здійснює Рахункова палата. Зокрема, пункт 8 статті 6 як одну з них визначає проведення попереднього аналізу звіту комітету, який, безперечно, має здійснюватися в розрізі витрачання державних бюджетних і позабюджетних коштів.

Очевидно, саме перевищення наданих законом повноважень, втручання у сферу діяльності поза межами своєї, передусім фахової, компетенції і компетентності зумовили непрофесійність та суб'єктивний характер висновків Рахункової палати.

У надісланій до Верховної Ради України інформації Антимонопольним комітетом аргументовано, з посиланням на конкретні норми законодавства та справжні факти, спростовано кожне з 35 тверджень Рахункової палати щодо діяльності комітету.

Л. ЛИТВИНЕНКО,
в. о. начальника управління громадських зв'язків.

Від Комітету по Державних преміях України в галузі науки і техніки

Комітет до першого квітня провадить прийом робіт та підручників на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки 1999 року.

Державні премії України присуджуються:

— за видатні наукові дослідження, які сприяють подальшому розвитку гуманітарних, технічних та природничих наук, позитивно впливають на суспільний прогрес і утверджують високий авторитет вітчизняної науки у світі;

— за розробку та впровадження нової техніки, матеріалів та технологій, нових способів і методів лікування та профілактики захворювань, що відповідають рівню найновіших світових досягнень;

— за роботи, які становлять значний внесок у розв'язання проблем охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки;

— за підручники для середніх загальноосвітніх, професійних навчально-виховних, вищих навчальних закладів, що відповідають сучасним вимогам і сприяють ефективному опануванню молоддю знань, істотно впливають на поліпшення підготовки майбутніх спеціалістів.

До розгляду приймають наукові праці, опубліковані в завершеному вигляді не менш як за рік до їх висунення, а роботи у галузі техніки матеріалів технології — після освоєння у виробництві.

Колектив, який висувається на здобуття Державної премії, має включати лише основних учасників роботи (не більш як десять осіб), чий творчий внесок у її виконання був вирішальний.

Висунення та представлення робіт на здобуття Державної премії провадиться установами Національної академії наук України, Академії медичних наук України, Української академії аграрних наук, Академії педагогічних наук України, Академії правових наук України, керівними органами громадських наукових та науково-технічних організацій, колегіями міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, науково-технічними та вченими радами наукових організацій, вищих навчальних закладів при забезпеченні широкої гласності.

Висунення та представлення підручників на здобуття Державної премії провадиться колегією Міністерства освіти України.

Прийом до розгляду робіт і підручників, а також консультації про порядок їх висунення та оформлення документів здійснюються Комітетом по Державних преміях України в галузі науки і техніки за адресою:

252650, Київ-5, вул. Горького, 51, кімн. 1211, телефони: 227-74-84, 227-05-93, 220-80-14 (факс).

У номер

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальну структуру і чисельність військ Цивільної оборони

1. Затвердити таку загальну структуру військ Цивільної оборони:

Головне управління сил Цивільної оборони;

сили оперативного реагування — окремі бригади, полки, батальйони, аварійно-рятувальні загони, вузли зв'язку;

сили забезпечення.

2. Затвердити загальну чисельність військ Цивільної оборони у кількості 10 218 осіб, у тому числі 9550 військовослужбовців.

3. Кабінету Міністрів України у місячний термін з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів України, що випливають із цього Закону, а також привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

4. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 грудня 1998 року. №328-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1999 рік

Стаття 1. Установити на перший квартал 1999 року величину вартості межі малозабезпеченості в розмірі 90,7 гривні.

Стаття 2. Установити з 1 січня 1999 року розмір мінімальної заробітної плати 74 гривні на місяць з поетапним її наближенням протягом року до величини вартості межі малозабезпеченості.

Стаття 3. До прийняття Верховною Радою України змін до законів, у нормах яких для розрахунків застосовується мінімальна заробітна плата, крім Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», Кабінету Міністрів України здійснювати перегляд цих норм, виходячи з реальних можливостей видаткової частини Державного бюджету України на 1999 рік.

Стаття 4. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 1999 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 25 грудня 1998 року. №366-XIV.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження відзнакою Президента України «Герой України»

За визначні особисті заслуги перед Україною у розвитку медичної науки, фундаментальні дослідження в галузі кардіології ***постановляю:***

Нагородити відзнакою Президента України «Герой України» з врученням ордена Держави директора Інституту терапії АМН України, академіка НАН України і АМН України МАЛУ Любов Трохимівну, м. Харків.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 12 січня 1999 року. №7/99.

Сторічний ювілей відзначає залізничний вокзал Бердянська. Мільйони людей пройшли через нього, але й нині старовинна будівля є прикрасою міста та справно виконує свої функції — приймає та відправляє пасажирів.

Фото Бориса ДВОРНОГО (ДІНАУ).

41 об'єкт визначено як центри олімпійської підготовки

Моя хата скраю...

Провокація тижня

Немає спокою в Датському королівстві, чи то пак в Україні. Політичні розборки тривають, попри усі святі свята. Минулий тиждень «ознаменувався» появою на світ анонімних рекомендацій стосовно організації збору підписів за проведення референдуму щодо позбавлення депутатів недоторканності. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко заявив, що надіслав лист головам обласних і районних рад, у якому попередив їх про незаконність цієї акції.

А тим часом з регіонів надходить інформація про те, що в органи місцевого самоврядування посипалися заяви на проведення зборів для формування ініціативних груп. І найцікавіше — за підписами керівників установ, організацій, виробничих колективів. У Запоріжжі ці клопотання підписали директори шкіл, на Чернігівщині — голови колгоспів...

Натомість прес-секретар глави держави Олександр Мартиненко днями на брифінгу заперечив причетність адміністрації Президента до надісланої в регіони інструкції-рекомендації, хоча саме Леонід Кучма висловив своє побажання провести референдум щодо ліквідації інституту недоторканності народних обранців. Його речник переконаний, що підписи збирають політичні партії. Однак, як бачимо з повідомлень з місць, у процесі задіяні не так політичні сили, як посадові особи. А це, як кажуть у Одесі, дві великі різниці.

Пошуки журналістами автора рекомендацій дали несподіваний результат. Газета «День» (№ 6 за 15 січня) оприлюднила таку інформацію: «Заступник глави адміністрації Президента Підпалов написав папір на місця: на першій сторінці — вказівки, що і в які терміни, на інших — рекомендації. Розумні люди подивилися і сказали: «Так не піде. Першу сторінку зняти, а інші відправити з супровідним папером —мовляв, народ звертається, роз'яснюємо...» Але вже через годину 40 хвилин саме забракований варіант був у Олександра Ткаченка. І в електронну пошту, далі — скрізь, він потрапив також у первозданному вигляді...»

Я сподіваюся, читачі і колеги з «Дня» вибачать за довгу цитату, але автора чергової провокації мають знати всі. Понад те переконаний: усі, хто причетний до неї, і той, хто пробував спростовувати очевидне, повинні піти у відставку. Якщо, звичайно, у них ще лишилася бодай крихта елементарної порядності і совісті. Якщо Україна справді — цивілізована, правова, демократична держава...

Адже проблема не така вже й проста, оскільки депутатська недоторканність — гарантія для діяльності опозиції. Окрім того, і «Голос України» про це вже писав, референдум щодо внесення змін у Конституцію може бути використаний для продовження повноважень Президента.

Саме тому немає підстав сподіватися, що автори провокації підуть у відставку або понесуть покарання за спробу здійснити неправовими методами «конституційний» переворот. Адже «короля грає оточення». На жаль, у нашій державі «оточення короля» грає і першу скрипку в політичному житті...

А хвилі «номенклатурної» ініціативи продовжують накочуватися, попри усі заяви і застереження. І це —ще одне підтвердження слабкості демократичних інститутів держави.

Володимир КОРОЛЮК.

А тим часом

Ініціатива за рознарядкою

Схоже, що нині в місцевих райдержадміністраціях немає більше роботи, як організовувати низи на проведення референдуму про позбавлення народних депутатів України недоторканності. З поінформованих джерел стало відомо, що навіть є календарний план заходів з конкретними термінами й іменами виконавців. Подейкують навіть, що вся ця оргробота виконується за розпорядженням найвищого керівництва.

А в районах, як у нас часто-густо ведеться, виконавці — держслужбовці поспішають один поперед одного, аби вислужитися, і зовсім не зважають на закони. Так, у Пирятині на керівників організацій, підприємств, КСП тиснуть з вимогами негайно провести збори. А в Гребінці секретар райдержадміністрації уже й графіки їх проведення довів до кожного «двору». Так що анонімна ініціатива знаходить широкий відгук насамперед у низових апаратах. Хоча, як відомо, палиця має два кінці, отож у кампанію з проведення Всеукраїнського референдуму активно включаються і деякі політичні партії. Зокрема, низові осередки КПУ ініціюють серед населення пропозиції про включення до бюлетеня референдуму і питання про скасування в країні поста президента.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Наполегливість тижня

БІЛЬШІСТЬ ІЗ ЛОГІКОЮ ПЕВНОГО РЕЖИСЕРА

Народно-демократична партія не збирається відмовлятися від вимог, викладених у зверненні партії до Президента. Саме ці вимоги, оприлюднені «партією влади» відразу після новорічних свят, викликали суперечливі коментарі. Що вони насправді означають? Розкольницькі тенденції у партії? Намагання погратися перед виборами у приказку «любіть як душу, трусіть як грушу»? Чи справді питання руба: дій, Президенте, або визнай!..

На цьому тижні лідер фракції НДП у Верховній Раді Анатолій Матвієнко запевняв журналістів на прес-конференції в парламенті, що логіка цього звернення не має на меті політичні амбіції того чи іншого ймовірного кандидата в Президенти, а зумовлена занепокоєністю партії ситуацією в державі. Він висловив стривоженість: якщо тепер не об'єднати зусилля всіх державницьких сил і передусім Президента й уряду, зробивши низку «непопулярних, але важливих кроків», то є велика загроза непроведення президентських виборів.

Під час зустрічі з Леонідом Кучмою А. Матвієнко заявив, що НДП не відмовляється від свого бачення цих кроків і від своїх вимог до нині діючого Президента як майбутнього претендента. Журналістам же А. Матвієнко повідомив: НДП визначатиметься зі своєю позицією на президентських виборах залежно від подальшого розвитку подій. Тут також різні прогнози. Самі народні депутати не виключають продовження курсу з корективами, проте з новим лідером і новою командою. Ось лише з ким?

Скорегувавши погляд із майбутніх президентських виборів на події сьогоднішні, лідер НДП зазначив, що в парламенті відбуваються політичні торги. «Великою бідою», у якій винні і виконавча, і законодавча влада, він назвав заполітизованість бізнесу в Україні. «Ви нам — приватизацію «Укртелекому», ми вам — МПА», —так характеризував він комерціалізацію політики. На його думку, у парламенті відпрацьовується не ситуативна більшість, а «більшість, яка має певну логіку певного режисера».

Юліана ШЕВЧУК.

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ

ПОСТАНОВА

13 січня 1999 року м. Київ №2

Про реєстрацію Сергієнка О. І., обраного народним депутатом України 20 грудня 1998 року замість депутата, який вибув, в одномандатному виборчому окрузі №101

Розглянувши протокол окружної виборчої комісії про результати виборів народного депутата України 20 грудня 1998 року замість депутата, який вибув, в одномандатному виборчому окрузі №101 (Кіровоградська область), згідно зі статтею 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та пунктом 18 статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Зареєструвати Сергієнка Олександра Івановича, 1947 року народження, інженера електронної техніки, генерального директора товариства з обмеженою відповідальністю з іноземними інвестиціями «Український республіканський творчо-виробничий центр «Сигма», безпартійного, який проживає в м. Києві, обраного 20 грудня 1998 року народним депутатом України замість депутата, який вибув, в одномандатному виборчому окрузі №101, Кіровоградська область.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

Чотири «мерседеси» за п'ять тисяч... дітей?

Надзвичайну солідарність проявили парламентарії, голосуючи напередодні старого Нового року за один із депутатських запитів, адресованих Президенту України. 280 народних депутатів підтримали запит і лише один —проти!

Так народні обранці відреагували на «таємну» постанову Кабінету міністрів про закупівлю за державний кошт чотирьох супердорогих «мерседесів» та на байдуже споглядання глави держави на таке «хазяйнування».

Як вказується у документі, цією урядовою постановою від 14 грудня минулого року під грифом «Не для друку» передбачено виділити з держбюджету 1264,35 тисячі німецьких марок та 1377,8 тисячі гривень на придбання у німецької фірми чотирьох авто «Мерседес-Бенц-S-600 L».

«Сором'язливість» уряду зрозуміла, адже приймати таке рішення у час, коли загальна заборгованість з виплати пенсій і соціальних допомог становить 2 млрд. гривень, зарплат — більш як 6,5 млрд., а стипендій студентам й учням — майже 100 млн. гривень, — щонайменше аморально. І цинічно! У запиті вказується, що в Україні щорічно народжуються 5—6 тисяч дітей з уродженими вадами серця. З них 40 відсотків умирають на першому році життя, оскільки через відсутність коштів їм немає змоги надати належну медичну допомогу. Виділеної на «мерседеси» кругленької суми могло б вистачити на врятування майже 5 тисяч маленьких громадян України!

Та, окрім морально-політичного аспекту, є ще й правовий. Автори депутатського запиту Григорій Омельченко і Анатолій Єрмак (члени депутатського об'єднання «Антимафія») вбачають у цих діях урядовців ознаки посадових зловживань. Вони вказують, що підписану Прем'єр-міністром Валерієм Пустовойтенком постанову прийнято з порушенням чинного законодавства, у тому числі й президентського указу від 20 жовтня 1994 року «Про закупівлю технологічного обладнання, товарів (робіт, послуг) за готівку, а також за імпортом...» та й урядової постанови від 4 червня 1996 року «Про заборону використання бюджетних коштів для закупівлі імпортних товарів». Зокрема, депутати встановили, що рішення про закупівлю іномарок прийнято без обов'язкового у таких випадках подання Міжвідомчої комісії з питань регулювання закупівлі товарів для державних потреб. Хто і куди поспішав? І чи думали про те, що це кримінально карані діяння, передбачені статтею 80 Кримінального кодексу (використання посадовою особою бюджетних коштів не за цільовим призначенням та видання нормативних актів, які змінюють доходи і видатки бюджету всупереч установленому законом порядку). Для кого тоді Верховна Рада України в жовтні позаминулого року вносила зміни до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів щодо посилення боротьби з порушеннями бюджетного законодавства?

Питання, звісно, не риторичні, вони насамперед адресовані гаранту дотримання Конституції Леоніду Кучмі та Генеральному прокуророві Михайлу Потебеньку (останньому також направлено відповідний запит). Григорій Омельченко й Анатолій Єрмак просять Президента України не лише скасувати цинічну постанову, продати «мерседеси» (якщо їх закуплено), а виручені кошти спрямувати на лікування тяжкохворих дітей. Вони також просять розглянути, згідно зі статтею 1[illegible] Конституції України, питання про припинення повноважень Прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка та інших посадових осіб Кабміну, котрі підписали чи завізували «таємну» постанову. І цілком резонно нагадують, що коли глава держави, Генеральна прокуратура побачили кримінал у діях свого політичного опонента — попереднього керівника уряду Павла Лазаренка, а також тодішнього начальника госпуправління КМ П. Шкудуна (урядове рішення про закупівлю в інофірми шести збірних будинків), то чому вони не хочуть бачити цього в аналогічних діях нинішнього прем'єра та його підлеглих?

Один раз Леонід Данилович уже відмовчався. Принаймні, як вказують автори депутатського запиту, відповіді на своє звернення до Президента України від 25 грудня минулого року з цих же питань вони вчасно не отримали. Навіть особливо терплячі та лояльно налаштовані до глави держави парламентарії, які у грудні не проголосували за направлення такого запиту Г. Омельченка й А. Єрмака Президентові України, цього разу не стерпіли. Симптом? Чи не так?

Анатолій БЕНЬ.

***P. S.** Коли цей матеріал було підготовлено до друку, парламент 240 голосами підтримав депутатський запит Г. Омельченка та А. Єрмака з вимогою до Прем'єр-міністра України В. Пустовойтенка та деяких інших урядовців за своє не добровільно подати у відставку.*

Чотири «мерси» із наших кишень?

Лихо на Закарпатті не саме ходить, а з дітками...

Трагедія тижня

Наші експерти попереджають про можливість подальшої активізації зсувних і селевих процесів в Закарпатті вже при зимовій відлизі і в період весняного паводку, а також про негативні наслідки цих процесів.

Про це сказано у висновку експертів за оцінкою причин катастрофічної осінньої повені в Закарпатті, представленому міністром екобезпеки Василем Шевчуком.

Експертну оцінку підготували фахівці низки міністерств і державних комітетів, а також Національної академії наук України.

Згідно з висновком, складна паводкова ситуація, зумовлена підвищеною «водністю» річок, зберігатиметься ще 8—10 років, і, передусім, в західних регіонах країни.

Експерти рекомендують як основний засіб попередження повеней «гідротехнічне упорядкування території Закарпаття, впровадження екобезпечних технологій».

Крім того, експерти рекомендують «відновити службу технічної експлуатації гірських річок», а також «вжити заходів щодо переорієнтації господарського комплексу гірської частини Закарпаття». Зокрема, рекомендується збільшити площі природозаповідних територій, а також створити в верхів'ях басейну річки Тиси спеціальну еколого-економічну зону, що має сприяти розвитку туристичної індустрії.

В. Шевчук відповів, що потрібно як мінімум у 5 разів збільшити обсяг робіт з будівництва гідротехнічних споруд.

За його словами, на сьогоднішній день для цих цілей виділено 4,5 млн. грн. (за оцінкою парламентського Комітету з питань екологічної політики, природокористування і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, на будівництво гідротехнічних споруд потрібно 50 млн. грн.).

В. Шевчук також наголосив на необхідності заздалегідь вивести з районів можливого затоплення «все, що можна».

У висновку експертів, зокрема, відзначається, що однією з причин катастрофічної повені в Закарпатті стало невиконання в повному обсязі комплексної програми проведення протипаводкових заходів, прийнятої Кабінетом міністрів в 1994 році і розрахованої до 2000 року.

Ця програма передбачала будівництво в 1994—2000 роках 200 км захисних дамб (побудовано 33 км, або 17%), 51 км берегових укріплень (укріплено 20 км річкових берегів, або 39%), «відрегулювання» 162 км річищ річок («відрегульовано» 41 км, або 25%).

Бюджетні асигнування на протипаводкові заходи з року в рік скорочувалися. В 1998 році жоден об'єкт не був введений в експлуатацію.

Після повені будинок Магдалини Шароді з селища Королево Виноградівського району став непридатним для життя

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА.

Нашим трубам — труба?

Тривога тижня

12 тис. тонн труб виробили трубні підприємства України за станом на 12 січня, що більш як у 5 разів менше за аналогічні показники минулого року. Це мінімальний показник виробництва труб в Україні за всі останні роки. Так, в 1998 році українська трубна промисловість щомісяця виробляла понад 120 тис. тонн труб.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Мінпромполітики, таке значне падіння виробництва зумовлене, в основному, скороченням експортних постачань в Росію через цінову неконкурентоспроможність української продукції, а також низкою антидемпінгових процесів, розпочатих в деяких країнах Заходу.

Висока ціна на наші труби на зовнішньому ринку викликана декількома причинами, зокрема, високими цінами на енергоносії, а також дорожнечею сировини, що використовується в виробництві.

За словами експерта, ціни на енергоносії в Росії, що закладаються у вартість продукції, в середньому в 4 рази нижчі, ніж в Україні, що значно відбивається на остаточній ціні на труби. Більш дешеві російські труби дедалі частіше витісняють українську продукцію з ринку країн СНД, відзначив він.

Крім того, підприємства-монополісти гірничо-металургійного комплексу піднімають вартість своєї продукції для українського споживача з тим, щоби мати можливість за їхній рахунок знизити ціни на свою продукцію на зовнішньому ринку.

Коментуючи нещодавнє введення держрегулювання цін на окремі види продукції підприємств—монополістів гірничо-металургійного комплексу, експерт відзначив, що це позитивно вплине на діяльність трубних і металургійних підприємств.

Нині тільки Нижньодніпровський і Нікопольський трубні заводи реально виробляють продукцію, «інші підприємства функціонують суто умовно», уточнив експерт.

Протягом 1998 року українські підприємства, що спеціалізуються на виробництві труб, виробили 1 470 тис. тонн труб і 315 тис. тонн металовиробів.

Ось таке сальдо...

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі України за 11 місяців 1998 року становить 1797 млн. дол. США.

Загальний обсяг зовнішньої торгівлі за цей період досяг 24345 млн. дол., в тому числі експорт — 11274 млн. дол., імпорт — 13071 млн. дол.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Держкомітеті статистики, зовнішньоторговельні операції здійснювалися з партнерами зі 185 країн світу. Найбільші обсяги експортних постачань здійснювались в Росію — 22,7% всього експорту, Китай — 6%, Туреччину — 5,6%, Німеччину — 5,1%, Білорусь — 4,5%, Італію — 4,4%, США — 3,9%, Польщу — 2,5%; найбільші імпортні постачання з Росії — 48,2%, Німеччини — 8,6%, США — 4,2%, Польщі — 3,4%, Італії — 2,6%, Білорусі — 2,4%, Казахстану — 2,3%, Франції — 2,1%.

Частка країн колишнього СРСР в обсязі українського експорту за 11 місяців становить 35%, в імпорті — 56%.

Питома вага бартерних (товарообмінних) операцій в загальному обсязі експорту країни становить 7,6%, в загальному обсязі імпорту — 6,4%.

Як повідомлялося, за оперативними даними Державної митної служби України, негативний зовнішньоторговельний баланс країни становив в 1998 році 1716 млн. дол. (в 1997 році, за даними Держкомстату, 2896 млн. дол.), зовнішньоторговельний обіг України (без спеціальних торгових операцій і послуг — ІФ-У) в 1998 році, за оперативними даними, становив 25998 млн. дол. (експорт — 12141 млн. дол. імпорт — 13857 млн. дол.).

Візит тижня

Київ — перший у черзі за американською допомогою

Початок року — традиційний час для візиту американських делегацій. Адже саме в перші місяці нового року у США вирішується питання про надання фінансової допомоги Україні. Про це, зокрема, йшлося під час зустрічей українських урядовців з учасниками делегації США на чолі з послом з особливих доручень у справах нових незалежних держав Стівеном Сестановичем.

З огляду на бюджет Сполучених Штатів на 1999 рік, Україна може сподіватися на 195 мільйонів доларів допомоги. І Київ повністю отримає цю суму, якщо до 18 лютого держсекретар США Мадлен Олбрайт засвідчить перед конгресом, що Україна продовжує курс економічних реформ і розв'язує проблеми американських інвесторів.

Уперше за останні чотири роки американська допомога Києву зменшилася з 225 мільйонів до 195. Як зазначали на прес-конференції учасники делегації США, це зменшення не зумовлено політичними причинами. Україна й досі залишається найпершим отримувачем американської допомоги на терені СНД.

На погляд учасників американської делегації, Україна має певні успіхи у своїй економічній політиці: вдалося стабілізувати гривню, виконати зобов'язання по зарубіжних боргах, вчасно прийняти бюджет. Ті самі здобутки відзначали цими днями і делегація МВФ, яка вивчала можливості продовження програми розширеного фінансування EFF. Загалом і делегація Сестановича, і делегація МВФ ставили нашим урядовцям приблизно однакові запитання.

Проте, як зазначив спеціальний помічник президента США і головний директор у справах Росії, України та Євразії у Національній раді безпеки Карлос Паскуаль, протягом наступних кількох тижнів український уряд має виробити чітку стратегію реформування. Вона, зокрема, передбачає адміністративне реформування. США сподіваються також на запровадження аукціонів для газових трейдерів, новий етап приватизації, поліпшення інвестиційного клімату.

США мають також надію, що Верховна Рада ратифікує договір про мирне використання ядерної енергії, який уже ухвалив конгрес. Ця угода дасть можливість скасувати російську монополію на постачання палива для українських АЕС.

Зі свого боку, Україна чекає цього року на реалізацію проектів «Харківської ініціативи» (українські підприємства вже надали конкретні пропозиції для американських партнерів).

Навесні заплановано також запуск першого супутника за програмою «Морський старт», в якій беруть участь Київ, Вашингтон, Москва та Осло.

Надія ВЕРБИЧЕНКО.

Ювіляру — 80 років

Комісія у справах колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. привітала з 80-річчям Василя Павловича Русина, який протягом майже десяти років є заступником голови цієї комісії. Заслуги ювіляра відзначено Подякою Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка. Про них йшлося також в адресі від земляків із Закарпаття, у численних поздоровленнях однополчан, друзів, колишніх співробітників.

Боротьбу за визволення від фашистської окупації Закарпатського краю Василь Русин розпочав ще в 1939 році. Вже тоді з групою однодумців видавав листівки із закликом боротися проти фашизму, за возз'єднання Закарпаття з Радянською Україною. Та незабаром ворожа агентура натрапила на слід молодих підпільників. Василь Русин разом з групою патріотів перейшов державний кордон СРСР з надією у майбутньому повернутися на рідну землю.

У роки війни В. Русин — командир партизанського загону. 7 вересня 1944 року група у складі 19 чоловік була десантована на територію Закарпаття. Згодом чисельність загону зросла до 250 чоловік і він став партизанським з'єднанням. З'єднання проводило активну роботу серед місцевого населення, закликаючи його боротися з фашистськими загарбниками. 1 листопада 1944 року старша радистка Л. Джанаєва передала в Центр останню радіограму: «З'єднались з частинами Червоної Армії. Русин».

Після визволення Закарпаття від фашистської окупації В. Русин брав активну участь у возз'єднанні краю з Радянською Україною.

Багато років Василь Павлович працював прокурором Закарпатської області, заступником і головою виконкому Закарпатської обласної ради народних депутатів, заступником міністра соціального забезпечення. У 1946—1950 рр. В. Русина обирали депутатом Верховної Ради СРСР, протягом шести скликань він був депутатом Верховної Ради УРСР, членом Президії Верховної Ради України. Представляв Україну за кордоном: у 1958 році — на XIII сесії ООН у Нью-Йорку.

В. Русин — кандидат юридичних наук, нагороджений орденом Жовтневої Революції, трьома орденами Вітчизняної війни I та II ступенів, чотирма — Трудового Червоного Прапора, трьома орденами «Чехословацький військовий Хрест 1939 р.», відзнакою Президента України — орденом «За заслуги» III ступеня та багатьма медалями.

Василь КОНЬКОВ, голова Комісії у справах колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. при Верховній Раді України, кандидат історичних наук.

«Магарач» означає джерельний

«Хочеш з'їсти солодкий виноградний кетяг, полий лозу солоним потом, схилившись над нею тисячу разів»

Міжнародний авторитет ялтинського науково-дослідного інституту виноробства і виноградарства «Магарач» на всіх просторах, де плекають сонячні лози, —безперечний.

170-літній патріарх науки про виноград і вино здобув шану у світах ще при засновникові Нікітського ботсаду Хрістіану Стевену, котрий, заклавши експериментальні виноградники у п'яти кілометрах на схід від Ялти, першим у тодішній імперії започаткував науково-виробничі насадження і систематичну пошукову роботу.

Воістину влучну назву має інститут — джерело науково-технічного прогресу, передової технології та досвіду.

Як і чим нині живе член Міжнародної організації винограду і вина, обов'язковий учасник асамблей Європейської наукової асоціації із селекції рослин та багатьох інших наукових товариств, головний не лише на Україні заклад галузі — інститут «Магарач»?

Директор інституту винограду і вина «Магарач», академік Сергій Юрійович Дженеєв

Розбили глека, або Вино по вусах текло, а в рот не попало

Окрім колосальної за масштабом наукової роботи, життя змусило некабінетних учених стати у двобій із кабінетниками найвищого рангу. Адже розвал виноробної галузі України триває з пріснопам'ятного 1985 року. Тоді, не витримавши споглядання того, як розкорчовують унікальні виноградники, нищать справу багатьох поколінь, відчувши безсилля протесту, покінчив життя самогубством тодішній директор «Магарача» Павло Якович Голодрига.

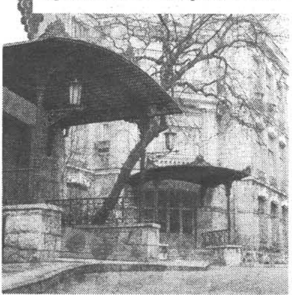
Нині не легше. «Держкомсадвинпром» і «Магарач» розбили глека. Бо мають різні погляди на законопроект про вино.

Без цього документа неможливо виконувати «Угоду про партнерство і співробітництво», підписану п'ять років тому між Україною і Європейським економічним співтовариством (ЄЕС).

Ідеться про зобов'язання в галузі сертифікації і стандартизації, які взяла Україна перед Європою. Це призвело до протистояння двох чільних організацій, що визначають напрями виноробства і виноградарства країни. Законопроект про вино, розроблений і представлений фахівцями «Магарача» в уряд України, опоненти не підтримують. Натомість створили свій і теж передали в Кабмін України. І вже кілька років проекти цього закону не розглядають ні в уряді, ні в парламенті.

Позиція науковців така: кабінетники тягнуть виноробство назад, до випуску посередньої — отже неконкурентоспроможної — продукції, а ті називають їх романтиками, які не враховують суворих реалій нинішньої ситуації. Учені закидають їм: прагнення залишити на етикетках зарубіжних назви вітчизняних вин від «Хересу» до «Мадери» йде врозріз із сучасним європейським законодавством, яке забороняє привласнювати найменування, котрі походять від місцевості, де ці вина народилися. Результати проведеного в «Магарачі» останнього маркетингового дослідження засвідчують: споживач зважає насамперед не на назву напою, а на марку, престижність фірми-виробника. Найбільше його цікавить: чиї вина — «Діоніса» чи «Массандри», Нового Світу чи Артемівська?

Звинувачують учених і в тому, що вони рекомендують кріпити вина спиртом виноградного походження і категорично проти спирту-ректифікату. Його у виноробстві поширено з 20-х років з особливого дозволу Народного Комісаріату СРСР, що, дбаючи лише про економічну вигоду, свідомо знизив якість вин «як буржуазний елемент» та масовість їх виробництва.

Але ж класифікація, розроблена вченими, передбачає обидва способи. Вина, зміцнені виноградним спиртом, науковці рекомендують називати натуральними, а іншими спиртами — спеціальними. Це відповідає вимогам екологів і європейським нормам.

Собівартість вина, доведеного до кондиції винним спиртом, який не псує його гармонійності, вища. Але в усьому світі система оподаткування міцних напоїв, виготовлених у такий спосіб, передбачає мінімальні податки. Саме тут мають сказати своє слово вітчизняні законодавці, котрі просто зобов'язані створити нашим виноробам європейські умови завдяки гнучкій податковій політиці, яка допоможе розвинути випуск конкурентоспроможних вин. Має бути зрозуміло всім: зростання податків і митних зборів не повинне гнобити власне виробництво. Навпаки, ці заходи мають захищати виноробство від закордонної експансії, сприяти розвитку власної справи. Поступовий перехід на цей шлях і торують вчені «Магарача».

Як підняти перлину з пилюки?

Замість контраргументів щодо думки фахівців «Магарача», об'єктивної оцінки їх позиції, «Держкомсадвинпром» відкрито веде мову про бажання перепорядкувати собі «надто самостійний інститут» або перепрофілювати його. Чи ж так припиняють дискусії гідні один одного опоненти?

Розуміючи всю руйнівність задавненої конфронтації для порятунку українського виноробства і виноградарства, вчені вже вкотре запропонували разом завершити роботу над законодавчою і нормативною базою галузі.

«... Виноградники півострова сьогодні всього на 65 тис. га. Виноградарство — традиційна галузь, яка нині дрейфує. Стан справ у ній — віддзеркалення дезорганізованої економіки. Старий матеріал, відсутність інвестицій... Наприклад, техніки знаменитого інституту «Магарач» в Ялті займаються невеличкими роботами для того, щоб вижити... Це при феноменальній різноманітності вин...» **(Мішель Легуа, французький журнал «Ла Вінь»)**.

Цупко тримаючи руку на ослабленому пульсі нашої реальності, іноземці все частіше заходилися завозити алкогольні вироби за надніжними (диверсійними) цінами, блокуючи виготовлення нашої продукції. Ця ситуація почала тривожити виноробів багатьох країн, адже дискредитується нормальний західний ринок, наш покупець зневіряється в розрекламованій якості його товарів. Є загроза втратити колосальний ринок.

Директор інституту винограду і вина «Магарач», академік Сергій Юрійович Дженеєв, з котрим бесідуємо в його кабінеті у Верхній Массандрі — колишньому палаці царя Олександра III, куди влітку після війни переїхав інститут, захищає думку, що вчені-винороби своїми оригінальними роботами додали цінності неповторному Південному березі Криму унікальними, благородними винами: виноробство, нарівні з туризмом та індустрією відпочинку, повинно стати однією з базових галузей не лише Ялти.

Розмова далі про те, що унікальність цього краю зумовила зростання абсолютно особливих сортів винограду, смакові якості яких не репродукуються в жодній іншій точці планети. Отож не лише туризм і відпочинок можуть сприяти виноробству, а й воно органічно входить у розряд пріоритетних для Криму галузей економіки.

Резюме розмови: кримські вина дуже цінні, бо за розумного підходу їх якість стане могутнім стимулом для залучення туристів і самостійним джерелом приросту добробуту — становим хребтом регіональної економіки.

Прекрасне в нас закохане вино...

Саме знанням душі вина споконвіку славляться вчені й фахівці цього інституту.

Крім створення досконалих зразків загальновизнаних еталонів десертних і міцних, лікерних вин, які на міжнародних та вітчизняних виставках і конкурсах традиційно, протягом десятиріч, відзначають найвищими нагородами, спектр нинішніх досліджень неосяжний.

Тут народилися книги-дороговкази для виноградарів усього світу, адже інститут запропонував вишукані методи підбору сортів для зон усього Причорномор'я.

Тут досі складають плани сортового районування для всіх виноградних районів Російської Федерації. Сюди приїздять з найдальших доріг, щоб придбати для широкого вжитку найновіші сорти винограду, виведені шляхом гібридизації.

Тут найкращі у світі розробки поліпшення технологічних схем і прийомів виготовлення вин найрізноманітніших типів. Свідчень цьому — найвищих призів і нагород на всесвітніх змаганнях — більше сотні.

Тут регулярно обмінюються науковими працями з 20 країнами світу, вперше ввели шпалерну культуру винограду, розробили технологію виготовлення столових вин у потоці. Багаторічне вивчення ампелографічної колекції країн Причорномор'я і СНД завершили виданням десятитомника із сортознавства, який у Парижі нагородили найпрестижнішою у світі премією винознавців.

«У наших бібліотеках особливо шановані ваші книги. Ваші лабораторії — це історичні джерела науки про виноград вашої країни і світу. Інститут «Магарач» —один з найповажніших серед учених— членів Міжнародного бюро виноградарства і виноробства» **(директор Міжнародного бюро виноградарів і виноробів світу — Рене Протен)**.

Тут винайдено понад 250 пристроїв, які полегшують працю виноградаря. Вони не мають закордонних аналогів. У США, Канаді, Мексиці, Японії, Франції, Італії, Німеччині та багатьох інших країнах запатентовано установки для підрізування рослин, консервування соків, отримання міцних вин. Спосіб прискорення коньячних сортів в емальованих бочках, замість дубових, шляхом внесення в них спеціально обробленої деревини у світі визнали і прийняли як «метод Магарача».

Тут щороку ознайомлюються з найновішим словом науки сотні фахівців з усіх континентів. Дослідницьку діяльність майже 60 солідних наукових центрів координує «Магарач».

Тут для виноградарів (роботу яких поки що механізовано ледь на половину всіх виробничих операцій, а затрати ручної праці на гектар досі не менш як 300 людино-днів) розробили нові конструкції машин: садівні, обрізні, навіть пристрій, який кріпить і підв'язує зелені пагони винограду. Опрацьовано систему агротехніки, яка дозволяє за допомогою спеціальних механізмів повністю автоматизувати обрізку, укладку й укриття лози.

Тут, врахувавши, що на створення нового сорту зазвичай витрачають до 20 років, а на районування ще більше, значно скоротили процес селекції, ущільнили час розмноження сортів. Небезрезультатно працюють над виділеними кандидатами у сорти із комплексною стійкістю до хвороб, шкідників, несприятливих умов середовища, які не потребують хімікатів для систематичного обприскування...

Та найголовніше, чим уславлюється будь-який науковий центр, — впровадження його досягнень у виробництво. Розробки «Магарача» втілюють у життя лише за кордоном. У нас із цим нині тяжко. Натомість актуальним, як ніколи, стало східне прислів'я: «Хочеш з'їсти солодкий виноградний кетяг, полий лозу солоним потом, схилившись над нею тисячу разів».

IN VINO VERITAS — але в найякіснішому

У «Магарачі», на дослідному заводі, де в найбільшій у Європі дегустаційній залі завше відбувається ділова частина численних міжнародних конкурсів вин і коньяків, створено спеціальний дослідний центр винопродукції. Професіонали-дегустатори в момент визначають якість вин та міцніших напоїв і їхню ціну. Вже п'ять років зала має статус арбітражної. Тут проводять всі аналізи, необхідні для виноробства. Можуть блискавично довести у цифрах, визначивши всі параметри напою, що під престижною маркою сховано такий рясний нині фальсифікат. Це чудовий, бездоганно доказовий спосіб боротися з підробкою вин, яка нині стала справжньою пошестю. Та істинно принципова боротьба, на думку професіоналів, почнеться лише після ухвали урядом і парламентом законодавства про вино.

Печера скарбів

У глибині підземель, у кам'яних нішах (казах), під високими овальними склепіннями лежать рівно 105 років запилені, із зітлілими етикетками пляшки з найстарішими, найблагороднішими винами.

Колекція «Магарача» найбагатша у світі і за географією, і за сучасним діапазоном. Французи бачать тут вина своїх провінцій, вироблені століттями тому, португальці й іспанці — пляшки піратських часів. Своїх «земляків» у вкритому мохом склі видивляють німці, швейцарці, австрійці, італійці, угорці, греки, болгари, турки... Поруч — солідна колекція останніх розробок майстрів «Магарача», де невпинно триває робота, спрямована, за висловом Дмитра Менделєєва на те, щоб «вітчизняні вина завоювали чільне місце серед кращих світових аналогів».

Тут зібрано майже 40 тисяч найрідкісніших зразків — еталонів для спадкоємної роботи винознавців і досягнення нині найвищої якості сонячних трунків. Золотий фонд — майже 19 тисяч пляшок вин—феноменів віком від 10 до понад 160 років. Серед численних вітчизняних унікумів 162-літній «Мускат рожевий Магарач», занесений до Книги рекордів Гіннесса, «Мускат білий Магарач», нагороджений 33 медалями на найавторитетніших міжнародних конкурсах, серії старовинних напівдесертних вин на зразок «Ікем Барзах», напівлікерні, сяючі золотом «Піно грі» й «Педро Магарач», вишневих переливів «Бастардо», силенна кількість вин Магарача і Нікіти 120-літньої витримки.

Чи не тому виділа ця безцінна колекція, щоб наблизити час виходу кримського вина на міжнародні ринки. Воно їх гідне.

... Кримські назви (як данина людям півострова, їх справам) увічнено навіть у міжзоряному просторі. Серед назв малих планет є й Магарач — на честь інституту винограду і вина.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь—Ялта.

Кожне добре вино має характер

«ВОРОГ НАРОДУ» —

маршрутом страждань і гніву

Кожне слово архівних документів адресовано людській совісті

Важко читати сторінки цих кримінальних справ, скорбота і сум сповнюють наші серця. Втім, це й зрозуміло. Те, що ми осягаємо тут, колись було життям і долею, кров'ю і болем тисяч людей — громадян України, простих трудівників і високих керівників, однаково безправних і знедолених перед могутньою машиною знищення. Сваволя, піднесена до рангу державної і партійної політики колишнього Союзу, не тільки покалічила їхні долі й у багатьох відібрала життя, а й на довгі роки сховала їхні імена під хитромудрим нагромадженням брехні та безглуздих політичних звинувачень.

Прокуратура міста Києва в основному завершила роботу з виконання Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні». Починаючи з 1989 року і донині розглянуто 7868 кримінальних справ на 11688 осіб, повністю реабілітовано 10081. Про цю копітку та відповідальну роботу розповідає прокурор столиці Микола ГАРНИК.

— Миколо Васильовичу, прокуратура розглянула значну кількість архівних кримінальних справ репресованих. Що це за справи?

— Майже за десятиріччя переглянуто тисячі томів архівних справ, порушених проти невинних. Як випливає з матеріалів, масових репресій зазнали робітники і колгоспники. Особливо переслідували священнослужителів, письменників, працівників культури, мистецтва, військовослужбовців...

Їх звинувачували за співучасть в антирадянській агітації у неіснуючих контрреволюційних блоках, ухилах, що нібито мали на меті повалення радянської влади. Пошук «ворогів народу» йшов прискореними темпами. На них списували всі прорахунки та невдачі в державному й економічному будівництві. Стає страшно, як репресивна машина працювала в той час, якої шкоди завдала народові та державі.

— Які міри покарання найчастіше застосовували до «ворогів народу»?

— З документів випливає, що мірою покарання за загальними правилами було позбавлення волі терміном на 10, а згодом на 25 років. Застосовували вищу міру покарання — розстріл.

— Іноді доводиться чути від людей, які пережили сталінську епоху на волі, що їм було гірше, ніж засудженим. Якоюсь мірою це правильно. По-перше, і це головне, доля позбавила ув'язнених страшного гріха: прямої чи непрямої участі в убивствах і нарузі над людьми. По-друге, очікування біди буває часом боліснішим, аніж сама біда. Втім, біда, що сталася з ними, не звільнила їх від постійного виснажливого очікування нових ударів.

— Особливість ельгельського пекла полягала в тому, що на його дверях не було напису «Залиш надію назавжди». Навпаки, надія була. Ув'язнених не відправляли до газових камер чи на шибениці. Поряд з роботами, що прирікали на загибель, були роботи, на яких можна було залишитися живим. Щоправда, шансів на життя було набагато менше, аніж на смерть, але все-таки вони були.

Додатковим покаранням для засуджених були конфіскація майна та позбавлення громадянських прав. У більшості архівних справ відсутні дані про виконання вироків або постанови про розстріли. Мабуть, треба вважати, що ці постанови було виконано. Цю міру покарання безпідставно застосовували створені в той час «двійки», «трійки», «особливі наради». Часто в розгляді справ не брали участі ні адвокати, ні прокурори, а також свідки. Засуджені не завжди мали змогу оскаржити такі рішення. Змучені допитами підсудні, а допити вели здебільшого вночі, давали показання, які влаштовували слідчих.

Наприклад, засуджена на 10 років каторжних робіт жителька Чернігівської області п'ятнадцятирічна Скрипка М. «призналася», що вона нібито ходила по селах Курської області в частини Червоної Армії за даними для німців. Вирок підтверджується тільки показаннями дівчини, без будь-яких свідків. Навіть за чинного тоді законодавства її не могли засудити, бо вона не досягла віку, що підлягає засудженню.

Військовослужбовця Науменка М., мешканця Полтавської області, було засуджено до вищої міри покарання — розстрілу, заміненого на 15 років каторжних робіт, за те, що в серпні 1941 року потрапив у полон до німців і через деякий час добровільно поїхав на роботу до Німеччини. Вирок винесено лише на підставі його показань, свідків немає. Киянку Кушневу З. було засуджено лише за те, що працювала у німців на кухні. Їй було пред'явлено звинувачення — зрада батьківщині. В матеріалах цих і багатьох інших справ не проглядається склад злочину, тому цих людей повністю реабілітовано.

— Звідки надходили дані про репресованих і хто звертався до прокуратури з питання реабілітації?

— Відомо, що більшості ув'язнених уже немає: одні не винесли каторжних робіт, інші, звільнившись, як правило, довго не жили. Приходили ті, кого розшукували разом з органами СБУ і міліції. Ці люди похилого віку зі сльозами на очах розповідають про те, що їм довелося пережити. Під час перевірки ми розшукували безпосередньо репресованих або родичів, щоб вручити документ про реабілітацію, а також роз'яснити права та пільги, передбачені законодавством. Наприклад, не так давно прокуратура розглянула заяву Сіденка з Житомирщини, який звернувся до нас, про визнання за ним права постійного проживання в столиці. Після арешту батька — військовослужбовця штабу Київського військового округу — в 1938 році його з матір'ю, як «ворога народу», в адміністративному порядку вислали з Києва. Комісія з питань поновлення прав реабілітованих Київміськради, куди ми надіслали зібрані матеріали, своїм рішенням визнала за ним таке право. Всього за сім останніх років отримали квартиру або поліпшили житлові умови більш як 170 реабілітованих і членів їх сімей, а 670 сповна виплачено компенсацію за позбавлення волі та конфісковане майно.

— Миколо Васильовичу, скажіть, будь ласка, чи всіх марно звинувачених реабілітовано, або, ще точніше, чи знято з них наклеп?

— Ні, не всіх. Не підлягають реабілітації люди, якщо матеріалами слідства доведено, що їх засуджено за зрадництво, пособництво окупантам у роки Великої Вітчизняної війни. Мешканець с. Стьоганки Київської області Хоменко був поліцаєм, завзято служив німцям: патрулював селом, виганяв мешканців на заготівлю лісу, здійснював обшуки, знущався над людьми. Після визволення села частинами Радянської Армії виїхав до Німеччини і працював у поліції. Злочинну діяльність Хоменка підтверджують свідки. Мешканців Іванківського району Київської області Федоренка, Настенка, Грицаєнка засуджено за те, що перейшли на бік ворога, склали присягу на вірність фашистській Німеччині, носили зброю. Мешканці Баришівського району Київщини Сухомлин, Кисіль, Крамаренко служили окупантам: відправляли юнаків і дівчат на роботу до Німеччини, брали участь в облавах на партизанів, каральних акціях, збирали продукти та одяг фашистам. Посібників фашистів знайдено близько півтори тисячі. Звісно, їх не реабілітовано. В матеріалах таких кримінальних справ є сукупність доказів, що підтверджують обгрунтоване засудження цих людей.

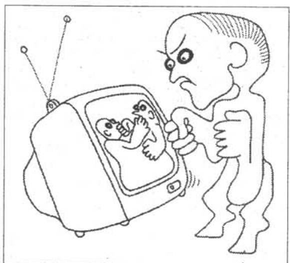
Кожне слово архівних документів передусім адресовано людській совісті. Аби пройнятися всією трагічною глибиною і мужності, і падіння, на які здатний рід людський.

Розмову вела Олена ЛАРІНА.

Порятуй, Боже, від таких «рятувальників»

У Кривому Розі Дніпропетровської області з допомогою міліції покладено край діяльності незаконного воєнізованого формування, яке займалося рекетом

Ініціатива створення так званої «рятувальної служби» належала колишньому співробітникові правоохоронних органів А. Максимову. В установчих документах «служби» було задекларовано найблагородніші цілі: надання матеріальної допомоги сім'ям загиблих працівників МВС і прокуратури, ветеранам, багатодітним сім'ям тощо. Фінансування організації планували здійснювати за рахунок пожертвувань спонсорів і громадян, а також за рахунок членських внесків самих «рятувальників» (по 10 грн. на місяць). Згодом вирішили займатися також і охоронною діяльністю, причому охороняти збиралися не тільки вантажі та об'єкти, а й... громадський порядок (що є прерогативою міліції).

В активності Максимову важко відмовити: йому вдалося сколотити загін із надійних спільників — колишніх військових, міліціонерів, спортсменів. «Командир корпусу» (як він себе називав) виготовив посвідчення, що мало відрізнялися від міліцейських, обмундирував і озброїв своїх підлеглих газовою зброєю і встановив у загоні залізну дисципліну. Ось тільки з фінансуванням вийшов промах.

Куди тільки не звертався Максимов — до керівників міських підприємств, у посольства Великобританії, Кувейту, Японії, навіть у NASA та Ватикан... Спонсор, на жаль, знайшовся лише один: консервний завод, що надіслав як пожертвування... солоних огірків на 500 гривень.

Так би й розвалилася «рятувальна служба» через безгрошів'я та відсутність бажаючих скористатися її послугами, якби не одне замовлення. До «командира» звернувся клієнт з проханням допомогти «вибити» з його знайомих 2000 доларів боргу. В разі успіху «служба» отримала б 30% від названої суми.

«Рятувальники» з ентузіазмом узялися за роботу. Невдаху-боржницю громадянку Б. було схоплено й доставлено до офісу «служби», розташованого в 15-поверховому будинку науково-дослідного інституту «Механобрчермет». Там вона провела в ув'язненні два тижні, протягом яких її регулярно били і час від часу ставили на підвіконня відчиненого вікна, загрожуючи зіштовхнути вниз.

Не домігшися від Б. повернення грошей, «рятувальники» викрали і привезли до офісу її чоловіка та неповнолітню дочку. Вночі всю сім'ю вивезли в лісосмугу і пригрозили зґвалтувати дочку на очах у батьків. А самих батьків змусили копати собі могилу в мерзлій землі.

Не витримавши таких знущань, сім'я згодилася на продаж своєї квартири за 1000 доларів підставній особі. Отримавши гроші, «рятувальники» влаштували грандіозну пиятику (ось де стали в пригоді спонсорські солоні огірки). В рахунок другої половини боргу «рятувальники» вирішили забрати автомобіль, що належав чоловікові.

На щастя, автомобіль на той час перебував у користуванні Н. — приятеля сім'ї. За появи «експропріаторів» Н. не тільки не віддав його, а й учинив опір, поранивши одного з рекетирів. Нападники, не передбачаючи такого перебігу подій, кинулися за підмогою. Н. тим часом викликав наряд міліції, який і зустрів «рятувальників».

Дізнавшись про провал «операції», Максимов спробував виправдати свої дії: змусив господаря автомобіля написати заяву, в якій той начебто звертається до «рятувальників» з проханням відібрати автомобіль у недобросовісного приятеля. Проте заява не допомогла. Вранці об'єднаний загін «Беркута» та оперативників з кримінального розшуку заарештував «командира» і визволив заручників.

Крапку в цій історії поставить, звісно, суд. Але непогано б було винести з неї один урок: ось що може статися, якщо разом зберуться кілька безробітних спеціально навчених міцних чоловіків.

Антон КРУПІН.

Вночі всю сім'ю вивезли в лісосмугу

Перший крок — до зірок

(Початок на 1-й стор.).

Анкета: початок

Одного разу, коли Оксана поверталася з роботи, у центральному міському парку їй запропонували заповнити... «Анкету космонавта». Дівчина усміхнулася, хотіла викинути аркуш, але смітити було незручно, тому й принесла додому. Вдома погодилися з нею: «Несерйозно все це». Щоправда, батько згодом змінив думку: «А що ти, зрештою, втрачаєш? — сказав він. — Матимеш можливість зайвий раз перевірити свою англійську» (останній пункт анкети вимагав досконалого володіння нею).

Через два тижні до них зателефонували з Києва. Дзвінок був із представництва фірми «Реемстма» (саме вона проводила міжнародну акцію «Вест» — у космосі»).

— Я ніяк не могла зрозуміти, — каже співрозмовниця, — що може бути спільного між компанією з виробництва цигарок і космосом? Подумала: мабуть, це якийсь черговий розіграш...

Майже дві години телефон Вишталів був зайнятий. Весь цей час Оксану екзаменували. Розмову вели тільки англійською. У Києві, куди її пізніше запросили, зрозуміла: акція справжня, як то кажуть, ніякої каверзи. Цигаркові «королі» — фірма «Реемстма» і «Вест» — за погодженням з космічним агентством НАСА організували підбір молоді, придатної для польотів у космос. Акція проводилась у 13 країнах Європи. В Україні «Анкету космонавта» заповнили 32 тисячі (!) чоловік. До Києва запросили тільки 20 з них. Після детального медичного обстеження в Інституті геронтології у списку залишилося 4 дівчини і 5 хлопців. Крім Оксани, всі були кияни. До того ж кожен уже заявив чимось про себе: один — як професійний льотчик, інший — спортсмен-альпініст... «Знайомлячись із ними ближче, — продовжує Оксана, — я втрачала віру в те, що удача може мені посміхнутися».

Удача: злет

— Після перевірки на фізичну витривалість, —розповідає О. Виштал, — за нас узялися психологи, які приїхали з Німеччини. Кожному дали тест. Суть запитань зводилася, якщо коротко, до визначення поведінки в екстремальних умовах. За результатами четверо учасників — дві дівчини і два хлопці — були допущені до подальших випробувань. Нам надали два тижні для відпочинку, а тоді зібрали у Бельгії — 75 представників із 13 країн. У Міжнародному космічному центрі поблизу Брюсселя розпочалася виснажлива робота. Одного разу навіть до 4-ї години ранку. Далі вона продовжилася у Німеччині — кожен день по п'ять психологічних тестів і різноманітні фізичні навантаження. Через тиждень організатори назвали прізвища тих, хто мав їхати до Зоряного містечка в Росії. Таких виявилось 16.

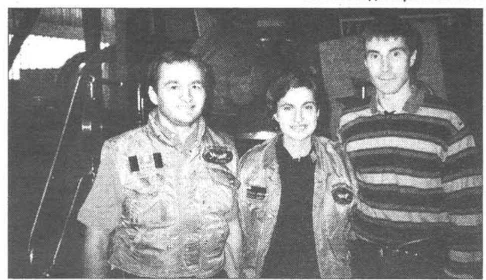
— Навіть якби я не потрапила у їх число, —усміхнулася Оксана, — вражень отримала на все життя. Адже це була моя перша поїздка за кордон і перше спілкування з людьми різних країн. Так я думала тоді. Але пізніше зрозуміла: стажування в російському Центрі підготовки космонавтів ім. Ю. Гагаріна в жодному разі не можна порівняти з побаченим і пережитим раніше.

За словами співрозмовниці, невелике Зоряне — це справді зоряне місце на нашій планеті. «Які там люди! Прості, доступні у спілкуванні. Хоча й досягли космічних висот». Після того, як загін новачків представили космонавтам (Оксана була єдина від України), її кожного дня хтось розшукував. «У мене склалося враження, — згадує вона, — що багато з тих, хто працює у ЦПК, — вихідці з України. Кожен, спілкуючись зі мною, щиро радів зустрічі! Але в їхніх очах така туга за рідною землею...»

Заняття проводилися за восьмигодинною програмою: чотири години теорії і стільки ж практики. Розпочалися вони у Центрі управління польотами. Новачки мали прямий зв'язок з орбітою — космонавтами Авдєєвим і Падалкою. Оксана, коли до неї дійшла черга ставити запитання, поцікавилась про найприємніші і неприємні відчуття. Останніх, як висловились обидва космонавти, не знають, зате враження від зустрічі із невагомістю такі сильні, що словами їх не передати. Про це вона згадала, коли сама опинилася в тих умовах. «Це так незвично, що кричати хотілося від радості». Щоправда, задоволення, як сказали фахівці, надто дороге. Один політ спеціально обладнаного літака (змодельовано невагомість на землі неможливо) коштує 18 тисяч доларів. Випробування на центрифузі — 2 тисячі доларів. Кошти організатори акції, схоже, витратили немалі.

— У польоті на Байконур, — продовжує далі О. Виштал, — нас супроводжував льотчик-космонавт Василь Циблієв. Від нього дізналася про сумну долю унікального комплексу «Буран». Нині він не літає — бракує коштів. Серед космонавтів не прийнято скаржитись. Однак навіть вони не приховували: нинішній стан російської космонавтики далеко не найкращий. Взяти хоча б зарплату космонавтів. За день перебування у космосі росіяни отримують 100 американських доларів. Американські астронавти, які стажуються у Зоряному, мають за такий самий час у п'ять разів більше. На землі. Скільки ж тоді їм платять за польоти? Разюче відрізняються й умови проживання: американці мешкають у розкішних котеджах, росіяни — у звичайних 16-поверхових «коробках»...

Стажування у Зоряному завершилося урочистим врученням свідоцтв про проходження курсу початкової космічної підготовки. Їх отримували з рук начальника ЦПК льотчика-космонавта Петра Климука. Оксані, як і її колегам, вручили також документ про здійснення польотів вищого пілотажу на літаках Як-52 і Як-18. Привезла вона й пам'ятний сувенір — «Хронометр космонавта». Це годинник швейцарської фірми «Фортіс», до якого додається диплом із написом, що він випробуваний в умовах моделювання факторів космічного польоту і є частиною екіпіровки космонавтів під час польоту.

У Зоряному містечку із льотчиком-космонавтом С. Крикальовим (праворуч) і чемпіоном світу з акробатичних польотів льотчиком Ю. Кайрісом.

Фото Володимира КЛЕПКА.

Приземлення: розчарування

— Знаєте, якими словами зустріла моє повернення донька? — на вустах у співрозмовниці з'являється усмішка. — Каже: «Мамо, ти вже прилетіла з космосу?». Міцно притисла її до себе, а тоді подумала: моя казка насправді закінчилася. І я знову приземлилася на грішну землю. Можливо, так разюче відчула контраст тому, що все пережите сприймала надто емоційно — у деякі хвилини хотілося плакати від радості.

На роботі не стали чекати повернення Оксани з її «космічної одіссеї». Без роботи залишилась також мама — потрапила до списку скорочених. Випадковими заробітками перебивається чоловік, бо й у нього нема постійної роботи. Все це гнітить вразливе серце Оксани. Щоб заспокоїтися, бере до рук книгу. Зараз читає «Анну Кареніну» англійською. Подруга надіслала з Лондона. Іра, з якою подружилася під час стажування, москвичка. На Різдво поїхала в гості до чоловіка (він англієць) і зробила Оксані подарунок. У листі запитує, чи готується вона до зустрічі. Після Зоряного у них була прес-конференція в Технічному музеї у Відні. Потім прощальна вечеря, під час якої домовилися про наступну зустріч. Вона має відбутись у лютому цього року в Німеччині. Оксана скептично усміхається: «За які гроші їхати?»

Перед Різдвом їй зателефонували з Києва. Сказали, що з нею хоче зустрітися Леонід Каденюк. Якась надія зажевріла у серці...

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

СЕСІЯ — НЕ СВЯТО...

Що спільного між студентами і народними депутатами? І у тих, і у інших є сесії. І також — двічі на рік. Щоправда, студентська сесія триває місяць, а депутатська — півроку. Тому студенти «від сесії до сесії живуть весело», а депутати — все одно працюють.

Бо, скажімо, лише за дві сесії минулого року розглянуто майже три з половиною сотні різноманітних питань. І лише у грудні — 150, у тому числі прийнято 50 законів. А всього протягом другої сесії було затверджено понад 100 законодавчих актів, які регулюють найрізноманітніші сфери суспільного життя.

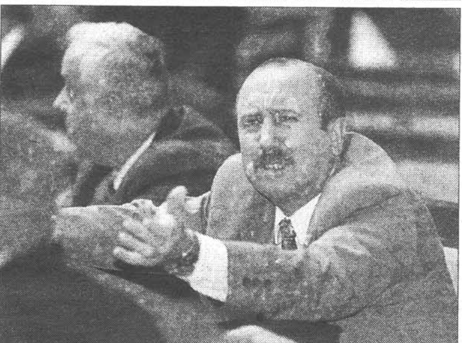
Тож немає нічого дивного, що у сесійному залі час від часу спалахують пристрасті, лунають аж надто емоційні промови. Бо і депутатська сесія — не свято, а важка, копітка робота. Над тим, щоб створити законодавче поле. Для того, щоб Україна стала справді правовою демократичною державою.

«Голос України» хоче, щоб у «Дзеркалі» читачі побачили все, що бачать наші фотожурналісти. Що бачить перед собою щодня Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко. І не лаяли своїх обранців, а похвалили, поспівчували...

Володимир КОРОЛЮК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША, Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На другій сесії було затверджено понад 100 законодавчих актів

Портрет

Пам'ять, що пахне багульником

Через непорозуміння з адміністрацією вона подала заяву — щоб більше не повертатися до будь-якого театру

У 1985 році київський Молодіжний театр приїхав на гастролі на Далекий Схід. Вийшовши з літака, актриса Галина Стефанова раптом відчула майже забутий запах тундри, багульника, дитинства... Адже вона, з діда-прадіда галичанка, народилась у селі Крестова, Сєверо-Евенкського району Магаданської області. А причина проста — батьки її були репресовані у 1943—1944 роках, на Колимі познайомились, одружились. Там народились Галя і її сестра Наталка.

Жили над затокою Шеліхова. Мати працювала в інтернаті для дітей оленярів, завгоспом у школі. А батько водив вантажівку. Галя пишалась ним: батько, єдиний з усіх, ризикував переїхати по льоду річку Гіжигу, коли треба було привезти людям вугілля.

Мудрі батьки оберігали дітей від дорослих проблем. Галя любила тамтешні озера, незрівнянні запахи тундри, трагізму обставин не відчувала. Поруч жили різні люди, від молдаванина до фіна. Був і киянин Юрій Костянтинович Мощенко. Він погано знав казки і розповідав дітям замість них гомерівські «Іліаду» та «Одіссею». Настав 1967 рік, Галі минуло одинадцять, пора повертатися на батьківщину, але добитися прописки їм, репресованим, у Львові було дуже складно. І тут трапилась чудова жінка-адвокат. Вона зробила неможливе, допомогла Стефановим повернутися додому. Згодом виявилось, що ця мужня жінка, Валентина Кривошапка, була приречена — рак, і вона знала про це. Царство їй небесне!

У Львові Галя ще одержувала від подруги малюнки —тундру й оленів, але то було вже зовсім інше життя. У четвертому класі вона вперше побачила виставу —заньківчани грали «Марусю Богуславку». Другим театральним потрясінням була опера «Євгеній Онєгін» —там співав шкільний учитель креслення...

Після школи вступала до мединституту, потім на біофак університету, але все марно. Ті, кому треба, добре пам'ятали, де вона народилася і чому саме там! Два роки Галя працює монтажницею-вакуумницею третього розряду на Львівському заводі кінескопів. Ці роки навчили її уважніше придивлятися до людей. Не залишала і мрія про театр. Юрій Брилинський — актор-заньківчанин, котрий добре знав її з шкільних років, Федір Стригун — нині головний режисер цього театру — радили здобувати театральну освіту.

1975-го року вона приїжджає до Києва і вступає до театрального інституту, на курс блискучого майстра Анатолія Никифоровича Скибенка. Він був дуже хорошим актором, режисером, унікальним театральним педагогом. Її інститутські роботи у п'єсах Франка, Чехова, Голсуорсі, Еркеня, Уїльямса, Островського були дуже різні, але крізь них просвічувалась неординарна особистість виконавиці.

Після інституту хотіла піти до заньківчан, але місця там не знайшлось (запрошуватимуть пізніше). Тоді саме набирали акторів до київського Молодіжного, що відкрився навесні 1980-го. Однією з перших тут була прем'єра «Піти й не повернутись» за повістю В. Бикова. Режисер В. Семенцов разом з білоруським колегою Б. Луценком і при дуже цікавому вирішенні сценічного простору художником Ю. Туром створив виставу, що пригадується в деталях навіть тепер. Антона грав Григорій Гладій (потім — Ярослав Гаврилюк), а Зоська незмінна — Галина Стефанова. Незабутня сцена загибелі її героїні: відчинялися двері ар'єрсцени, що виходили у двір (тоді Молодіжний містився у клубі Метробуду на Прорізній). А там, за дверима — йшов дощ або сніг, світилося жовте осіннє листя. То був інший світ, куди переходила Зося.

Вистава жила майже три роки і зіграли її рівно сто разів. Галина каже, що, коли їй дуже тяжко, вона іде на Прорізну, згадує улюблену Зоську і хвилини свого акторського щастя.

Втім, вона любила всіх своїх героїнь, хоч надто часто після Зоськи траплялися ролі малі й безсловесні. Хоча це давало свободу — і Галя пішла на заочне відділення української філології університету. Вчилася всерйоз. Відверто кажучи, не часто зустрінеш актрису з такими знаннями, і ці знання не заважають акторській природі.

В кінці 1984-го Микола Мерзлікін випускає прем'єру в Молодіжному — «Стіну» за Юрієм Щербаком, драматичну історію кохання Шевченка й княжни Рєпніної. Галина Стефанова разом з Раїсою Недашківською грала княжну. Це й була довгоочікувана роль, з якою Галина Стефанова не розлучається вже 14 літ.

А потім було літо 1991 року. Через непорозуміння з адміністрацією вона подала заяву — щоб більше не повертатися до будь-якого театру. Бути за своєю сутністю актрисою і не грати — це страшно. Депресія була така, що вона навіть кинула телережисерське відділення інституту, куди вступила перед тим.

Але через чотири роки, у своїй комунальній квартирі, вона зіграла моновиставу «Що знаю про жінок». Це був колаж — від «Плачу Ярославни» й віршів Ліни Костенко до уривків з «Одержимої» і «Стіни». Зіграла всього двічі. Виставу побачив М. Мерзлікін і зробив з Галиною моновиставу за «Стіною». Прем'єра — 17 березня 1996-го (майже містика, але свого часу саме 17-го березня востаннє бачились Шевченко з Рєпніною!).

Цю виставу Стефанова грала в Канаді, на запрошення конгресу Світової федерації українських жіночих організацій. За неї ж отримала «Київську пектораль». Варвару Рєпніну вона грає й у фільмі С. Клименка «Тарас Шевченко. Заповіт» (8-а серія).

Зараз актрису можна побачити в ролі Ельзи у виставі Молодого (так, знову!) театру «Гра королів, або Пат», у ролі Клеопатри в театрі «Актор». І, звичайно, у «Стіні» — в цьому ж таки театрі. Дорослі ігри на сцені — мабуть, складніші, аніж дитячі ігри на Колимі. Інколи їй хочеться зайти до аптеки, купити багульник і вдихати в себе його пахощі.

Володимир СУДИН.

Під паркан. У справах!

Крим, сліпуче сонце, спека. Від самої думки про найменший рух —в очах темніє. Під камуфляжною сіткою чайхани на узбіччі кам'янистого путівця впівголоса перемовляються троє обвітрених засмаглих хлопців, час від часу присмоктуючись до темних запітнілих пляшок з місцевим пивом «Сімферопольським». Навіть курити їм лінькі: на покритому шаром пилюки столі нерозпечатані пачки «Золотого пляжу».

З-під трейлера, переобладнаного заїжджими вірменами під кухню для приготування національних страв, поволеньки, з почуттям власної гідності і безперечної необхідності робити те, що робити треба, вилазить брудний, розгодований, з мордякою, яка давно прохає цеглини, котяра у повному розквіті сил. Навіть не повернувши голови на запах чебурека з мого столу, він байдуже переступає, перечіплюючись об витягнуті від утоми ноги хлопців під їхнім столом, і нечутно, неспішливо прямує до узбіччя. Увага хлопців, що перемигувалися співчутливо, скоса поглядаючи на мою напівпорожню пляшку «Лужанської № 7», миттю пожвавлюється й переключається на рухомий об'єкт.

— Бач, — каже один з них, неголений, у сорочці з розводами поту. — Усі ноги відтоптав!

Другий, не менш чорний і розхристаний, нахиляється до землі, підіймає камінця і жбурляє в бік кота. Камінець скаче по нерівній дорозі, підстрибуючи, кіт, не повертаючи голови, присідає, камінець перелітає через нього і вдаряє в паркан протилежного боку сільської вулиці. Звідтіля одразу ж відгукується собака, без злості, так, для годиться.

— А йому по фіг!

— Кому? — прочумується від паркого напівсну третій, струснувши головою.

— Та коту.

Котярі дійсно все одно: він перевальцем, цілеспрямовано, зосереджено, немов філософ, якого жене нерозв'язна світова проблема, прямує до паркану. Із тиру на протилежному боці вулиці лунає самотній постріл. Судячи з роздратованого вигуку, в «молоко». Котяра завмирає на мить, не перелякано, а так, немов очікує автоматної черги. І за хвилину, розчарований, так само непоспішливо продовжує наближення до паркану. Йому залишається метрів зо два, коли з-за рогу вулиці, зі спуску закритого повороту, вилітає з ревінням «Жигуль»-бляшанка.

— Гаплик котові! — вигукує хтось із хлопців.

— Ні! — мені здається, що цим вигуком я щось виправлю на вузенькому відрізку кам'янистої вулички, затиснутої будинками. —Номери кримські!

Я вірю, дуже свято вірю, що немає кращих віртуозів на дорогах, аніж кримські водії. І коли шарпаний «Жигуль», підстрибуючи на грудях, зникає за поворотом, у спадаючій пилюці ми бачимо кота: провівши невдоволеним поглядом машину, він продовжує неспішливий рух. За малюнком протектора на дорозі видно, що між колесом і котячим хвостом не було й п'яти сантиметрів.

Незворушно застигнувши перед парканом, кіт умить просочується під нього, й по вулиці одразу розлягається відчайдушний гавкіт. На це, як ми чуємо, котяра відгукується лише раз. Але в тому «няв» навіть нам, людям, чується вельми презирливе: «Глухни, ти!..»

І знов: тиша, духота, а небо таке, наче земна куля вже не обертається.

Хлопці ще секунду сидять мовчки, а потім той, хто проспав майже половину подій, з багатозначним виглядом підіймає свою пляшку, раптом повертаючись до мене:

— За справжніх котів!

У Криму, де сліпуче сонце, спека й від самого бажання рухатися темніє в очах.

Дмитро КОНОВАЛОВ.

Три переклади з австрійської поезії

Наші першодруки

Мойсей ФІШБЕЙН

«Пам'ятаючи свої джерела, мова Мойсея Фішбейна сягає віртуозності», — сказано в анотації до його книги «Апокриф», яка побачила світ три роки тому у видавництві «Довіра». Так склалася поетова доля, що змушений був у 70-х роках залишити Україну. Але і в далеких світах завжди подумки повертався до неї, яку справедливо вважає своєю Батьківщиною. Як і українську мову — рідною.

Окрім того, Мойсей Фішбейн є блискучим перекладачем, що виразно засвідчує і ця невелика добірка перекладів, яку пропонуємо читачам «ГУ».

Франц ГРІЛЬПАРЦЕР (1791—1872)

До князя Меттерніха

Ти, князю, тільки задля нас
Гаруєш, далебі;
А що відтак чекає нас,
Нам через рік покаже час,
— Ми дякуєм тобі.
Задовгий мир манiжить нас,
Від нього всі слабі;
Ти нам даєш перепочить
Від того миру кожну мить,
—Ми дякуєм тобі.
А закордон довбає нас,
Я глухну в тій клятьбі,
Але не дав біді зайти,
Всіх оподаткувавши, ти,
—Ми дякуєм тобі.
Це не обтяжливо для нас,
Так легко на горбі;
Ти дав нам позику, і ти ж
Від нас отримаєш платіж,
—Ми дякуєм тобі.
Лихвар пихато вп'явся в нас,
Нам затишно в юрбі;
Банкрути рівні щодо скрут,
Авжеж, держава теж банкрут,
—Ми дякуєм тобі.
Селянам весело у нас,
Простолюд у гульбі;
Село врятоване гуля,
Ти дав іспанцям короля,
—Ми дякуєм тобі.
Ти єзуїтом став у нас,
Пишаєшся в божбі;
Хто заощаджує думки
— Працює легко, залюбки,
—Ми дякуєм тобі.
Прошу, на себе ти поглянь;
Даруй, то обалдуй
Очеретину гарну хвать,
А дудку годі змайструвать,
— Отож, майструй і дуй.

Едуард фон БАУЕРНФЕЛЬД (1802 — 1890)

Дрібні урядовці

Державу нищено стократ,
Нас доведе до ручки
Новітній пролетаріат:
Пошлюблені карлючки.
Писарчукова всемогуть
— Загроза кожній владі,
І кусонуть, і гризонуть,
Малій платні не раді.
Ще їхнім виплодкам світи
Конторні перебрати;
Велика Австріє, тремти,
Крокують бюрократи!

Карл КРАУС (1874 — 1936)

Взаємозв'язки

Масла — катма,
за городину — ціла платня,
гопля — зникла картопля, і так щодня,
облизня ловиш, а звик до смажені,
ціни — скажені,
світло погасло, зникає пальне —
маєш його, коли хто спекульне.
Коли ж йому кришка — у січні,
у серпні? — запаси терпіння
у нас невичерпні,
тільки накривсь тютюновий запас,
та й лихварі узялися за нас,
владне бурмило руки умило —
тільки в бурмила й лишилося мило,
папір — під заставу, й така заковика:
чим зав'язати свого черевика,
наша держава щаслива й цікава,
тільки відгонить не кавою кава,
мотузззя — гниляве,
вдавитись не можна,
іржава держава — непереможна.
З гасла дізнався: не згасла звитяга,
рвуся до бою — нема паротяга.
Ні паротяга тобі, ні тягла.
Знову режим надзвичайного стану.
тут я радітиму безперестану,
бо здогадаюся: наша взяла.

У всьому винен водій

А поки йшло слідство, місце загибелі принцеси стало одним із визначних місць Парижа

Ті, хто очікував на скандал, пов'язаний з розкриттям «організаторів убивства принцеси Уельської Діани», мабуть, розчаровані. У підсумковому офіційному документі слідства, яке провадилося протягом 16 місяців, чорним по білому написано: звинувачення нікому не можуть бути висунуті. І єдиними причинами катастрофи у серпні 1997 року стали «перевищення швидкості» і «поганий контроль водія над автомобілем».

Як повідомила газета «Санді міррор», головний винуватець загибелі Діани — водій «Мерседеса» Анрі Поль, у крові якого виявлено високий вміст алкоголя — мертвий.

Таким чином виправдано «папарацці», котрі переслідували автомобіль, а також водія білого «Фіата-Уно», що опинився поряд із «Мерседесом» перед самою катастрофою в паризькому тунелі.

Не можна притягти до відповідальності й власників компанії, яка надала готелю «Ріц» автомобіль без водія, внаслідок чого за кермом був підпилий Анрі Поль.

Краса врятує СНД?

Пам'ятаючи заповіти великого Достоєвського, керівництво виконавчого секретаріату СНД під звуки фанфар і літавр в одному з найфешенебельніших готелів Москви «Редіссон-Слов'янська» оголосило про початок блискучого конкурсу краси країн СНД.

Конкурсний марафон, в якому беруть участь 36 дівчат, триватиме три тижні й завершиться в кіноконцертному залі «Пушкінський» фіналом «Міс Співдружність-99». На прес-конференції, присвяченій початку грандіозного шоу, організатори заявили: «Метою конкурсу є подолання розбрату народів і відновлення зв'язків між державами Співдружності».

Найкращу красуню визначить журі. У його складі будуть представники всіх дванадцяти країн СНД. Це, за словами організаторів, дасть змогу справедливо оцінити достоїнства кожної конкурсантки, незважаючи на її національність. Щоправда, місце українського представника в журі поки вакантне.

Сьогодні врода — це політика. Юні учасниці не забували підкреслювати, що вони — представниці незалежних держав, проте спілкувалися з пресою російською мовою.

В інтерв'ю кореспондентові «ГУ» чарівна представниця України Христина Красовська запевнила, що «українські дівчата — найкращі і найкрасивіші у світі». Христина вважає: «Нинішній конкурс краси — це народна дипломатія. Там, де політики нічого не можуть зробити, не здатні налагодити цивілізовані економічні й культурні зв'язки між нашими країнами, які колись були єдиною державою, ми, дівчата з Києва, Кишинева, Єревана, Баку, Москви, покажемо, що краса не тільки врятує світ, а й допоможе у цей тяжкий час зблизити наші країни».

Програма конкурсу передбачає такі незвичні заходи, як зустрічі з малолітніми злочинцями в колоніях суворого режиму, із хворими госпіталю Бурденка, а також благодійні вечори.

За запевненнями організаторів, «жодна учасниця без призу не поїде». Переможницям дістануться великі грошові призи, ґранти на право одержання освіти в найпрестижніших навчальних закладах світу.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Наша культура в Загребі

Стало своєрідною традицією відзначати річницю взаємного визнання незалежності України й Хорватії. Кожна з країн у грудні 1991 року однією з перших визнала незалежність іншої. Цьогорічні заходи, ініційовані Посольством України в РХ у співробітництві з громадськими й культурними організаціями, розпочалися з проведення Днів української культури. Їхнє урочисте відкриття відбулося в міській бібліотеці Загреба, у фондах якої зібрано значну кількість української літератури та аудіовізуальних матеріалів. Інтерес загребчан до української тематики виявився надзвичайно великим —зал не міг умістити понад 200 гостей, представників хорватської інтелігенції та української діаспори. З розповіддю про історію нашої культури та її зв'язки із культурою хорватською виступив перший секретар українського посольства, доктор історичних наук Євген Пащенко. До програми вечора входили виступи артистів з української діаспори — ансамблю «Кобзар» та бандуриста Олекси Павлешена, а також відкриття виставок, зокрема карбування по металу й дерев'яної скульптури українського художника Б. Проніна. За сприяння посольства організовано також виставку української книги. Особливу цікавість викликали дитячі книжки та ілюстрації до них відомого київського видавництва «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га». Його головний редактор поет Іван Малкович передав книжки у подарунок бібліотеці, щоб ними могли користуватися й діти місцевих українців.

Інформація Посольства України в Республіці Хорватія.

Туркменський лідер проявляє гуманність

І запроваджує мораторій на розстріли

З 1 січня 1999 року в Туркменистані указом президента запроваджено мораторій на застосування смертної кари. Прийнято також закон, який приписує судам з 1 січня 1999 року при винесенні вироку не призначати смертної кари як міри кримінального покарання.

Буде, відповідно, внесено необхідні поправки і в Конституцію, і в чинне законодавство. Серйозних змін зазнає карний кодекс. Заново буде переглянуто всі статті, пов'язані з винятковою мірою покарання. Особи, засуджені на смертну кару до 1 січня 1999 року, направляються до виправних колоній.

На зустрічі з керівниками судових і правових структур глава держави підкреслив, що із запровадженням мораторію боротьба зі злочинністю не послаблюється, а, навпаки, посилюється, але іншими, гуманнішими методами.

Туркменистан першим із держав Центрально-Азіатського регіону запровадив мораторій на застосування смертної кари.

Тамара МОЛІНА.

Ашгабат.

Мілан стане найбезпечнішим італійським містом?

Проти злочинного світу в Мілані мобілізовано всі сили. Прем'єр-міністр Італії Массімо Д'Алема зазначив, зокрема, що останнім часом у місті зросла злочинність серед емігрантів. Основні причини — безробіття, а також брак координаційних дій і кадрів у поліції. Уряд Массімо Д'Алеми велику увагу надає безпеці громадян в Італії. Та й опозиція на чолі з Сільвьо Берлусконі організовує наступної суботи велику маніфестацію в центрі Мілана — продемонструвати рішучість міланців у боротьбі за спокійне безпечне життя в місті.

Олесь КЛИНОВ.

Рим.

Люди й події

Птахи як контраргумент?

Україна завдала потужного удару румунським аргументам про те, що острів Зміїний не придатний для життя (а отже не може впливати на розподіл континентального шельфу). Тепер там, окрім солдат, житимуть 300 видів птахів: створено пташиний заказник. Утім, у румунів залишився шанс виправити ситуацію: треба лише довести, що птахи менш вибагливі, ніж українські вояки. Та зробити це, враховуючи умови існування нашої армії, буде ой як нелегко...

Незрозуміла людина

Дуже пощастило нашим міністрам — главою уряду в них не турок Бюлент Еджевіт, а інша людина. Мало того, що той, подаючи приклад, відмовився від розкішного авто, він іще й попередив: правила дорожнього руху єдині для всіх — і міністрів, і рядових громадян. Ото були б «Таврії» та світлофори... Щоб кажати — вигадник, хоча клас ще не той: наприклад, навчання з Цивільної оборони так і не додумався організувати.

Загорніть кандидата, купую!

Потяг євреїв до гендля загальновідомий, однак американський мультимільйонер єврейського походження Ірвін Московіц все одно здивував. Він та ще півтора десятка фінансистів відвідали Ізраїль із цілком офіційною метою: визначитися, у кого з кандидатів у прем'єри вкласти гроші, та допомогти завоювати цю посаду на виборах у травні. До уваги українців з діаспори — жовтень теж не за горами...

Делікатна послуга

Виявляється, делікатні послуги можуть надавати не лише особи, а й цілі держави. Заявивши, що вимога США проінспектувати підозрілий північнокорейський об'єкт є не чим іншим, як «грубою наругою над суверенною державою», Пхеньян одразу назвав ціну, яку він прийняв би за цей акт: 300 мільйонів доларів. Взагалі-то, подібні послуги в КНДР офіційно заборонено, але для Америки зроблено виняток — мабуть, через давню любов.

Приємний виняток

Розповівши, що він завжди надзвичайно уважно читає газети, особливо критичні щодо Збройних сил статті, міністр оборони Росії Ігор Сергєєв зауважив: «Я, мабуть, перший міністр оборони, котрий пише резолюції на публікаціях у засобах масової інформації». Можливо, це й справді так — зазвичай ретельно читають пресу й ставлять на публікаціях свої резолюції керівники іншого відомства. Теж силового.

«Містер СНД» Борис Березовський шукає «Міс Співдружність»

В очікуванні тепла...

Слідами виступів «ГУ»

У числі нашої газети за 19 грудня минулого року було вміщено матеріал власного кореспондента «ГУ» Георгія Воротнюка «Ультиматум після заокеанського турне». В ньому йшлося про успіхи одного з лідерів української баскетбольної Суперліги СК «Миколаїв» вдома і під час турне по містах США. Але левову частину публікації було присвячено проблемам колективу.

Нещодавно претендент на чемпіонський титул побував у Києві, де провів два поєдинки зі своїм головним конкурентом — київським клубом «ЦСКА-РІКО». Миколаївці зіграли на пристойному рівні. В першому поєдинку поступилися, а наступного дня взяли переконливий реванш. І, здавалося, справи в миколаївців поліпшилися не тільки на майданчику.

Валентин БЕРЕСТНЄВ

— На жаль, наші негаразди й досі не відступили, —сказав мені наставник баскетбольної команди з Миколаєва, симпатичний і стрункий Валентин Берестнєв, який за статурою, молодим виглядом швидше нагадує партнера власних підопічних. — У команді все нормально. Але фінансові проблеми, на жаль, є. Грошей, які маємо зі своїх ринків, не вистачає на фінансування одночасно футбольного та баскетбольного клубів. Весь час відбувається своєрідне перетягування ковдри. Одне слово, баскетболісти СК «Миколаїв» не мають потрібних коштів. Тому є затримки із зарплатою ще з жовтня минулого року. Не ліпша ситуація і з преміальними. Ми не отримали винагороду за торішні бронзові медалі чемпіонату. У нинішньому сезоні виграли 17 матчів. І за жодний не мали обумовлену контрактами винагороду.

— І все ж, чи бачите якесь просвітління в кінці тунелю?

— Взагалі так. Але тільки в самому його кінці. Тепер настає найскладніший для нас етап — виживання. Протриматися б до літа. Тоді має полегшати. Хочу підкреслити, що до команди в місті і керівництво, і меценати, спонсори, прості вболівальники ставляться з великою симпатією. Поки що грошей немає, але клімат довкола колективу сприятливий. У Миколаєві баскетбол — спорт номер один.

— То яких конкретно змін очікуєте?

— Ми вже уклали угоду про партнерство з пивзаводом «Янтар». Його логотип ви вже бачили на майках наших гравців. Але основна реалізація пива почнеться влітку. Якщо знизять акцизи на цю продукцію, то й ми отримаємо більше. Додам і те, що нас включили до проекту обласного бюджету на нинішній рік. І третя обставина. Керівництво міста надало нам територію у центральній частині для створення авторинку. Ми його вже відкрили. Але й тут треба зачекати до тепла. Тоді солідні представники цього бізнесу перейдуть до нас.

— Отже, чекаєте теплого літечка?

— Якщо з нами, як у казці, розрахуються з усіх боргів, скажімо, на перше червня або липня, то в новий сезон вступали б упевненіше.

— А чи пощастить зберегти команду?

— Хотілося б. Якщо не говорити про фінансові питання, то з команди ніхто не хоче йти. Навпаки, більшості подобається жити в цьому колективі. І потреби наших баскетболістів реальні, навіть занижені порівняно з іншими командами. Той же Фурман та Раєвський могли б відгукнутися на численні заманливі пропозиції з-за кордону. Але вони цінують, що саме в Миколаєві склалися як баскетболісти. Що тактичні ігрові схеми побудовані для них. І тому йти кудись, де заплатять на 200—300 доларів більше, вони не бажають...

— Але візьмімо гірший варіант — матеріальна ситуація не зміниться на краще. Тоді що?

Із м'ячем один з найкращих гравців СК «Миколаїв» Олексій Бєсков

— Я залишуся сам без цих гравців. Та, повірте, вони чекатимуть до останнього...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Фото Миколи БОЧКА.

Усе почалося з маленького... стільця

Хокей

Спершу був лист

«Шановна редакціє, — звернувся наш постійний читач із Донецька Юрій Костров. — Чудово виступив на перехідному турнірі чемпіонату світу з хокею у групі А наш ветеран, 42-річний воротар Юрій Шундров. Його довголіттю можна позаздрити. Перед ним можна зняти капелюха. Сподіватимемося, що й на фінальній частині чемпіонату світу цього травня в Норвегії пан Шундров знову зіграє блискуче. А чи є в нього гідний дублер? Багатообіцяльна була гра в «Соколі» протягом 1993—1996 років юного голкіпера Ігоря Карпенка. Він зрештою замінив Шундрова, котрий перейшов до воскресенського «Хіміка». Але раптом Ігор вирушив до США. І там десь загубився. Може, ви знаєте щось про долю цього спортсмена?».

А потім і розповідь на прохання нашого читача

Одразу повідомлю, що цей спортсмен не зник із хокейного небосхилу. Справді, кілька років тому з дозволу керівників ХК «Сокіл» (Київ) Ігор Карпенко вирушив за океан. Звичайно, він мріяв отримати місце в одному з клубів Національної хокейної ліги (НХЛ). Однак поки що йому доводилося грати лише в професіональних командах різних канадсько-американським ліг: «Лас-Вегас» (ІХЛ), «Пор-Херон» (КЛ), «Сент-Джон»(АХЛ). Хоча спершу київського голкіпера обрав на драфті клуб НХЛ «Анахайм майті дакс», а потім він опинився в фармклубі «Калгарі» — «Сент-Джоні».

З'ясувалося, що «Могутні качки» з Анахайма не затримували українця. Він став вільним агентом і пристав до табору «Калгарі». Ігор має добру вдачу: цілеспрямований і на півшляху зупинятися не звик. Тому навіть не сумніваюся, обов'язково ще почуємо про його успішні виступи в НХЛ. Він пояснює, що до Північної Америки поїхав учитися, як окремі молоді люди вирушають по науку до тамтешніх престижних університетів. І, за словами Карпенка, він проходить найвищі хокейні студії.

А в хокейних воротах стояти він вирішив ще тоді, коли тільки почав ходити. Вдома у Карпенків був маленький стілець, який був для Ігорка «воротами». Малюк став у них і відбивав м'ячика, якого кидав йому тато. Хокеєм марив і в школі. А до СДЮШОР «Сокіл» на Мельникова, 46 пішов за порадою приятеля. Вчився кататися, грав у полі. Однак весь час його вабили ворота...

Ігор КАРПЕНКО

До основи «Сокола» потрапив 17-річним, коли навчався в дев'ятому класі. І виступав досить успішно. Грав і за молодіжну збірну України.

Звісно, що самому в чужім краї жити нелегко. Але Карпенко працьовитий і легко сходиться з людьми. До того ж, коли треба, на допомогу неодмінно прийде досвідчений і авторитетний земляк — Олексій Житник, який і добре слово скаже, і руку допомоги подасть.

Двічі торік (навесні і восени) Ігор Карпенко рвався додому, щоб разом з національною збірною України вирушити до Словенії. Хотів зіграти в чемпіонаті світу у групі В і в перехідному турнірі групи А, які українці виграли. На жаль, його не відпустили додому власники клубу «Сент-Джон». Але тепер, коли Україна вийшла до світової еліти, сподіватимемося, перепон уже не буде.

Ігор Карпенко мріє зіграти за збірну своєї країни на світовому хокейному фестивалі. І дай Боже, щоб його мрії здійснилися.

Іван ОЗЕРЧУК.
Фото Миколи БОЧКА.

У веселих ритмах

Чемпіони світу Ольга Урумова та Дмитро Бойко

Спортивні танці

Того вечора 14-річна Оля Урумова та на рік старший від неї Дмитро Бойко були найщасливішими людьми. Ще б пак, ця чарівна пара молодих львів'ян піднялася на найвищу сходинку п'єдесталу пошани чемпіонату світу в категорії «юніори-2» зі спортивних танців.

Арена Київського палацу спорту і рідні стіни, що оточували її, безперечно, допомогли вихованцям танцклубу «Пролісок». Три роки танцюють разом Ольга та Дмитро. Вони робили вже кілька спроб заволодіти світовою короною. Але двічі вище «срібла» не стрибали. Добрим провісником був виграш українським дуетом відкритого чемпіонату Німеччини в серпні-98.

Нині вихованці С. Влоха (він ще й президент асоціації спортивних танців України за сумісництвом) мешкають у Києві, бо навчаються в Республіканському вищому училищі фізичної культури. Там віднедавна запроваджено спеціалізацію зі спортивних танців, які стали олімпійським видом.

Цього разу Ольга з Дмитром мали величезну перевагу над конкурентами (змагалися 46 пар з 29 країн). Вони виграли всі п'ять танців європейської програми.

Навіть суворі судді з Бельгії, Великобританії, Словенії, Латвії на чолі з головним арбітром Гансом Шпекером (Німеччина) були в захопленні від виконавської майстерності української пари.

Лука СТАНКЕВИЧ.
Фото Бориса ХОВХУНА.

З усіх усюд

Футбол. Триває підготовка київського «Динамо» в Руїті. Нарешті, нашим футболістам вдалося знайти спаринг-партнера. Це — команда «Бракахайм», яка виступає в одній з нижчих ліг. «Динамо» виграло —4:1 (1:0). У першому таймі гол забив Хацкевич, у другому — Герасименко (2) і Ребров. Динамівці в першій половині грали в такому складі: Шовковський, Кирюхін, Ващук, Єзерський, Баланчук, Михайленко, Хацкевич, Бельькевич, Кардаш, Яшкін, Шевченко; у другій — Кернозенко, Лужний, Головко, Федоров, Каладзе, Гусин, Кормільцев, Косовський, Герасименко, Ребров, Серебряніков.

А тим часом у російській спортивній пресі опубліковано інформацію про те, що нібито півзахисник збірної Росії та волгоградського «Ротора» Валерій Єсипов збирається перейти до київського «Динамо».

До речі, нагадаємо, що 1992 року цей футболіст, котрий зовні і за манерою гри нагадує Олександра Заварова, успішно дебютував у складі киян у матчі чемпіонату України в Чернівцях проти «Буковини». Але московські футбольні начальники тоді почали залякувати його дискваліфікацією. На жаль, юнак не встояв перед тими погрозами і, зрештою, опинився у Волгограді. Потім у численних інтерв'ю Єсипов часто казав: «Дуже шкодую, що тоді не залишився в Києві».

У прес-службі ФК «Динамо» стосовно цієї інформації роз'яснень ми не отримали. Єдине поки що відомо: Єсипов у складі «Ротора» перебуває на зборі в Німеччині. Але він уже попередив керівництво клубу, яке не виконує умов контракту футболіста, що збирається залишити колектив.

Баскетбол. Дворазові чемпіонки України — баскетболістки запорізької «Козачки» — в першому матчі 1/8 фіналу розіграшу Кубка Ліліан Ронкетті з величезною перевагою виграли в іспанського клубу «Сандра Гран Канарія» — 91:57. Перевага в 34 очки дає нам право стверджувати, що саме українки гратимуть у чвертьфіналі.

Хокей. Чемпіонат СЄХЛ. Київський «Сокіл» провів дві зустрічі в Мінську, де його суперниками були хокеїсти «Тівалі». Один матч кияни виграли — 7:0, повторний закінчився внічию — 3:3. Київський «Беркут-ППО» у Гродному поступився місцевому «Німану» — 3:4.

Теніс. Наближається старт першого в нинішньому сезоні турніру серії «Великого шлема» — відкритого чемпіонату Австралії. На Зеленому Континенті зібрався весь тенісний світовий бомонд. У цьому знаменитому товаристві перебувають також кияни Андрій Медведєв і Олена Татаркова. Звичайно, проводяться різні турніри. В одному з них, який завершується в Сіднеї, до фіналу вийшли американка Ліндсей Девенпорт та швейцарка Мартіна Хігнес.

Жарт номера

— Тяжко йти по глибокому снігу?
— А я на коняці...

Домовилися

Чого я найбільше не терплю, так це розпоряджень моєї половини. Особливо на свята. Ось і тепер — не встигла прикрасити моя Галинка новорічну ялинку, а вже манить пальцем.

— Одягайся, золотко, ось тобі валянки, рукавиці і мчи до кумів Довбенюків. Клич на новорічну вечерю.

— А може, вони самі прийдуть, — намагаюся викрутитися.

— Біжи, біжи, золотко, треба культурно запросити. Казна-що можуть подумати про нас...

За чверть години домчав я до кумів. Зайшов. Довбенючка в картатому заморському халаті, на святковій блузці кольорів — куди тому люксембурзькому принцові. Саме ставить на стіл торт «Наполеон».

— О! — подивувалася моєму візитові. — А я щойно свого77 мармизу до вас послала. Щоб запросив на святковий вечір.

— А мене моя послала покликати. До нас.

— Як же бути? — забідкалася Довбенючка, нерішуче розкручуючи бігуді.

— Тут і гадати нічого, — кажу. — Приходьте цього разу до нас. Ми й кабанця до свята зарізали.

Лечу додому з полегшенням. Валянки з порога у куток жбурляю, у рукавицях так і рвуся до телевізора. Аж зась — у коридорі Галинка чатує. У шубці.

— Одягайся, золотко, і підемо до кумів. Хвилину тому Довбенюк приходив. Вийшло так, що вони нас перші запросили.

— Вони прийдуть до нас! — кричу.

— Ось тобі й на! — сплеснула руками моя непосидюча половина. — Я ж прийняла їхнє запрошення... Зробимо так: повертай, золотко, назад і скажи, нехай не чекають, а таки збираються до нас.

Плюнув я спересердя, накинув кожушок і знову понісся до обійстя Довбенюків. Цього разу не вулицею, а межею, городами, щоб швидше було. Вскочив у хату, як пожежник. Довбенючка уже без бігуді, на голові таку копичку виклала, куди тому персидському шаху.

— О! — кліпає очима. — Тільки-но мармизу до вас відправила... Щоб усе уточнив та таки до нас запросив, усе вже на столі накрито. Певно, ви в дорозі розминулися.

Ну, думаю, так до ранку сніг можна товкти, а Новий рік не зустріти. Вирішив того невловимого мармизу почекати. Прийде — й домовимося.

Чекаю, чекаю, половину «Наполеона» з'їв, а його нема й нема. Напевне, він мене вирішив почекати. Не інакше.

Ноги — на плечі, та й знов у побігеньки. Не застав. Дружина уже на порозі вартує, в очах, бачу, блискавки зачаїлися.

— Де ж тебе лихі носять? — мовила недобрим голосом. — Довбенюк цілу годину чекав, півторта з'їв, нічого не уточнив й оце подався тебе шукати. То хто ж до кого йтиме в гості, недотепо?

Ляснув я себе по лобі з досади, кулею метнувся наздоганяти гостя. Ускочив до їхньої господи — пара з кожушка клубочиться.

— Де? — питаю з порога Довбенючку.

— До вас побіг.

— Е-е, — кажу оторопіло. — І ми так вирішили.

Знову треба назад.

Добре, що на півдорозі таки здибалися з кумом. А то б... Звірили хутенько годинники: півтори до дванадцятої. Надумали з тої радості на хвилинку заскочити до нашого сільського кафе, яке з нагоди свята ще було відчинене.

Заскочили і погрілися собі на втіху.

А вже коли попрощалися і розійшлися, згадав я раптом, що так і не втямив, хто ж до кого в гості йтиме.

Іван КИДРУК.

Малюнки Валерія КОРАБЕЛЬСЬКОГО.

Цілий рік мені нема куди повісити плаща!!!

Батьки та дітки

Дідусь зачаровано дивився на онука і серце його огортала тепла хвиля спокою і вдоволення. Високий атлетичний юнак пружними кроками прямував до новенького спортивного лімузина, котрий своїми темними, особливо підібраними тонами випромінював саму респектабельність. Сашко вправно, немов кішка, «пірнув» до салону й авто за якусь мить покотилося до високих броньованих воріт. Дідусь неквапом дістав трубку мобільного телефону, кинув короткі командні слова — і охоронник запопадливо схилився до водія. Лімузин кліпнув червоними ліхтарями і рвучко, немов роздратовано, рвонув заднім ходом до діда.

— Діду, ти знаєш скільки коштує лише одна моя хвилина?.. — напівжартома, напівсерйозно гукнув Сашко, демонстративно піддавши обертів двигунові.

— Охолонь, вийди і сядь поряд! — трохи ображено відповів дідусь. — Є ділова розмова.

Сашко розвів руками і сів поруч на широку мармурову лаву у затінку екзотичних дерев парку, де либонь кожна травинка росла там, де їй призначалося бути волею найдорожчого в Європі паркового дизайнера.

— Мені подобається, як сьогодні йдуть справи у твоєму банку, — мружачи очі, повільно вимовив дідусь, — але я хочу, аби завтра вони були ще ліпші...

— Приватизуй «Зірку», синку!

Сашко аж закляк від несподіванки.

— Скупити акції лежачого переробного заводу, і це говориш мені ти — його колишній директор?! — Сашко від подиву навіть підвівся. — Та від нього відвернулася навіть держава, якій завод давав такі значні податкові надходження від експорту! Я що — самогубець?!

— Сядь і слухай! — спокійно продовжував дід. — Я дізнався від твого дядька Пилипа, що планується поновлення роботи заводу — на це вже передбачені кошти. Адже нас звинувачують у свідомому знищенні стратегічної галузі. Отож, малюк, ти швиденько купуєш контрольний пакет усього за 50 мільйонів, потім дядько Пилип з хлопцями проводять індексацію основних фондів у 10 разів — до півмільярда.

— І нащо мені ваші паперові мільярди? — обурився онук.

— А потім, — немов не чує, що теревенить Сашко, продовжував дід, — твій татко з командою влаштує в парламенті галас про націоналізацію «Зірки». Скажу чесно, — дід перейшов на шепіт, — справу цю вже вирішено...

— Йой, діду, а ти — геній! Півмільярда з повітря! Який клас! — в захваті вигукнув Сашко.

— Не півмільярда, а 450 мільйонів, а ще двісті «відстібнеш» для добрих людей. А що, 250 мільйонів з повітря — мало?.. А тепер, синку, не барися, давай, їдь-бо вже на роботу.

Дідусь зачаровано дивився вслід красеню-лімузину, доки броньовані ворота не стулилися у фортечних мурах. Так, були і ми молодими, з легким сумом подумав старий. І коні в нас були, хоч й не такі могутні, і заводи ми мали, та ще й власноруч збудовані. І за все те ми відповідали, та ще й власною шкірою! А тепер усе те просто наше.

Юрій БОЛЬШАК.

Переберія

Цього слова не знайдете в жодному словнику. Збереглося воно в буковинській діалектній говірці. Переберія —це перевдягання, ряження в костюми казкових, химерних персонажів у передноворічну ніч. Відбувається давнє як світ дійство напередодні Святого Василя. В одних регіонах Чернівецької області його називають Маланкою, а в передгірному селищі Вашківці Вижницького району за ним з незапам'ятних часів збереглася саме ця назва — Переберія.

В ніч на 14 січня (Новий рік за старим стилем) маскуються під фантастичних персонажів практично всі мешканці населеного пункту. Майже в кожній сім'ї відповідні костюми й атрибути. З покоління в покоління переходять старовинні гротескні маски, чудернацький одяг.

Серед ряжених обов'язково мають бути солом'яні ведмеді жандарми, міліціонери, корчмарі, цигани, барони й королі, ворожки, лікарі, мандрівні музики з кумедними саморобними інструментами. Поступово це пістряве розмаїття поповнюють нові персонажі, породжені новими часами. Останніми роками на кін народного дійства вийшли Сталін, Берія, Гітлер, Брежнєв, Горбачов, Саддам Хусейн, Білл Клінтон з Монікою, Вєрка Сердючка. Не обійдено увагою й «нових українців», нуворишів, валютників, перекупок. Окремий пласт становлять любителі самогоноваріння. На підводах можна побачити їхнє причандалля — куби, змійовики, бочки із закваскою.

Кожен кут демонструє тільки ним обраних героїв.

Наприкінці Переберії всі ряжені йдуть до річки і влаштовують там жартівливу купіль. Це дійство, яке дійшло до нас ще з язичницьких часів, має глибоко символічний підтекст. У воду викидають маски висміюваних персонажів. Народ ніби очищається від усього наносного, лихого, підступного, фальшивого...

У Вашківцях на Переберії часто бував Іван Миколайчук. Він родом із цих країв. Нерідко митець привозив сюди з Києва творчих побратимів. Серед тих, хто насолоджувався буйством народного театру, був і Сергій Параджанов. До свого останнього фільму «Така тепла, така пізня осінь» Іван Миколайчук ввів епізод з вашковецької Переберії. Ці кадри знято з великою любов'ю.

Василь БАБУХ.

Фотографував вашковецьку Переберію автор.

Наприкінці Переберії всі ряжені йдуть до річки

Податкова міліція — це всерйоз і надовго

Навмисне ухилення від сплати податків у кримінальному законодавстві України визначено як злочин

Платити чи не платити — ось у чому питання. І нині воно не таке вже й риторичне. З часу виникнення держави одним із головних завдань є сплата податків. Ще 4 грудня 1990 року було прийнято Закон України «Про державну податкову службу в Україні». Нині ми можемо говорити про недосконалість нашого податкового законодавства, але це зовсім не означає, що відсутність будь-якого закону про оподаткування було б на краще. Україна — не перша у світі держава, в якій виникають проблеми під час стягнення податків. Навіть залюблені у себе, у свій прапор і країну американці дуже неохоче їх сплачують. На жаль, деякі наші співвітчизники сприймають цю необхідність як особисту образу. Тому 1996 року указом Президента України було створено Державну податкову адміністрацію України, а в її складі — Головне управління податкової поліції (нині — міліція, після ухвалення Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про державну податкову службу в Україні» від 5 лютого 1998 року).

Думками з приводу діяльності цієї служби в Полтавській області ділиться перший заступник голови ДПА, начальник управління податкової міліції, людина, яку підлеглі поза очі називають «батьком», хоча йому всього 36 років — підполковник податкової міліції Михайло Михайлович КРИВОШЕЙ, депутат Полтавської обласної ради.

— Як і по всій країні, підрозділ складається з висококваліфікованих фахівців, які роблять все для того, щоб до бюджету вчасно надходили податки, викривалися злочини, пов'язані з їх несплатою. І все-таки, Михайле Михайловичу, створення та подальша реорганізація служби податкової міліції в процесі її становлення протягом цих двох років були виправданими?

— Як на мій погляд, то цілком. Адже злочини у сфері оподаткування занадто специфічні, щоб легко їх виявляти, і тому потребують професійної спеціалізації. Таке діяння, як навмисне ухилення від сплати податків у кримінальному законодавстві України визначено як злочин, передбачений ст. 148-2 Кримінального кодексу України. До 5 лютого минулого року ми не мали права за виявленими нами фактами порушувати і розслідувати кримінальні справи — це робили слідчі прокуратури та МВС, а наші співробітники лише входили до складу їхніх слідчих груп. Але необхідність створення слідчих підрозділів у складі податкової міліції була настільки очевидною, що до Кримінально-процесуального кодексу України було внесено саме такі зміни. Тепер у нашому повноваженні — весь закритий цикл: виявили злочин — порушили кримінальну справу — створили слідчу групу, до якої входять оперативники, слідчі й ревізори —розслідували її — передали до суду. Якщо в ході розслідування злочинів у сфері оподаткування або приховування валютної виручки «спливають» інші економічні порушення закону, маємо право розслідувати і їх.

За минулий рік підрозділами податкової міліції ДПА в Полтавській області порушено 402 кримінальні справи, в тому числі 340 — за ухилення від сплати податків, 126 з яких направлено до суду, до бюджету стягнуто 31,2 мільйона гривень. І кожен з цих показників значно перевищує позаторішні. Отож служба набирає обертів. Податкова міліція своєю роботою засвідчує, що створювали її недарма.

— Прокоментуйте, будь ласка, ситуацію у сфері оподаткування на Полтавщині. Вона чимось відрізняється від ситуації в інших регіонах?

— Нашу область, звичайно, неможливо порівняти з Київською, Донецькою чи Дніпропетровською за потенціалом, територією, кількістю платників податків тощо. Але на неї поширюються ті реалії сьогодення, що й на інші: невпинне поглиблення тінізації економіки та зростання злочинності у сфері оподаткування, особливо в галузі реалізації спирту та підакцизних товарів, в аграрно-промисловому та паливно-енергетичному секторах економіки.

Є і така особливість — вона пов'язана з одним із найбільших нафтопереробних підприємств України — акціонерним товариством «Укртатнафта», розташованим у Кременчуці. Саме тут і «перетинаються» інтереси тіньових посередницьких структур і податкової міліції. У листопаді минулого року податківці виявили, що одне з кременчуцьких акціонерних товариств безпідставно відшкодувало податок на додану вартість при придбанні 30 тисяч тонн сирої нафти, яка була імпортована в Україну з Росії фірмою м. Дніпропетровська. Підприємству донараховано близько 800 тисяч гривень податку на додану вартість.

Нещодавно порушено кримінальну справу за ознаками приховування прибутків від оподаткування в особливо великих розмірах стосовно директора АТ Б., за розпорядженням якого в липні 1997 року здійснено перепродаж 30 тисяч тонн нафти іншому товариству, яку поставлено для подальшої переробки на АТ «Укртатнафта». Отриманий дохід у сумі 1,3 мільйона гривень пройшов без відображення в бухгалтерському обліку підприємства, керованого Б., на якого, крім кримінальної відповідальності, покладається і необхідність відрахування в бюджет 219,2 тисячі гривень податку на додану вартість.

Загалом за матеріалами перевірок, проведених полтавською податковою міліцією у сфері паливно-енергетичного комплексу, порушено 47 кримінальних справ за фактами ухилення від сплати податків, в тому числі 20 — в особливо великих розмірах. Із 6,6 мільйона донарахованих збитків з кримінальних справ, до бюджету за результатами 1998 року відшкодовано 2,8 мільйона гривень. З метою погашення податкової заборгованості перед бюджетом у боржників описано майна на 426,5 тисячі гривень та оформлено податкову заставу на 94 тисячі гривень. Вилучено товарно-матеріальних цінностей на суму близько 250 тисяч гривень. Направлено до суду 13 кримінальних справ цієї категорії.

Друга особливість Полтавської області — розгалужене сільськогосподарське виробництво. За нашим аналізом, на сьогодні саме у цій сфері скоюється найбільша кількість правопорушень, в тому числі й з кримінальними ознаками. Станом на 1.01.1999 року працівники податкової міліції ДПА виявили 158 кримінальних порушень, що становить близько 40 відсотків від загальної кількості порушених кримінальних справ. Сума донарахувань по них — 6,3 мільйона гривень. Сільськогосподарська продукція вирощується, але віддається за безцінь посередницьким структурам. Такі випадки найбільш численні тому, що керівники підприємств агропромислового комплексу, реалізуючи свою продукцію за цінами, нижчими за її собівартість, навмисно ухиляються від сплати податків.

На бідах селян наживаються всі, кому не лінькі. Одна полтавська приватна фірма протягом 1997—1998 років на території України закуповувала зерно пшениці та насіння соняшнику, які в подальшому реалізовувала комерційним структурам. Тоді й потрапила в поле зору податкової міліції. В ході проведення перевірки фінансово-господарської діяльності встановлено, що посадові особи цієї приватної фірми здійснили неоприбуткування значної кількості товарно-матеріальних цінностей по бухгалтерському обліку підприємства, заниження оподаткованого обороту, безпідставне збільшення валових витрат. У результаті перевірки донараховано податків і зборів разом зі штрафними санкціями на загальну суму 83,6 тисячі гривень. Порушено кримінальну справу за ухилення від сплати податків в особливо великих розмірах.

Хоча вже давно завершилась операція «Хліб-98», але ще триває «відпрацювання» працівниками податкової міліції хлібоприймальних підприємств області. Багато цікавого можна знайти на складах цих підприємств, і, як з'ясувалося, не лише в нашій області. На підставі отриманої інформації про надходження на ХПП села Кононівки Драбівського району Черкаської області зерна жита та гречки, що належить одному з приватних підприємств Лубенського району, співробітники полтавської податкової міліції здійснили перевірку останнього і виявили, що це зерно по його бухгалтерському обліку не відображено. Також встановлено, що на адресу цього підприємства від аналогічної приватної фірми тільки іншого —Пирятинського району Полтавської області — та одного із колективних сільськогосподарських підприємств у вересні 1998 року надійшло 120 тонн зерна жита та 100 тонн зерна гречки. Зерно жита справді знаходиться на відповідальному збереженні на Кононівському ХПП, а гречку ще в жовтні реалізували одному товариству м. Києва. Зустрічною перевіркою підтверджено, що жито в кількості 120 тонн по бухгалтерському обліку лубенського підприємства не оприбутковано, реалізація гречки не відображена. В результаті зерно жита працівники податкової міліції вилучили. Проводиться подальша перевірка фінансово-господарської діяльності підприємства, керівники якого так не полюбляють сплачувати податки.

— Податкова міліція, чи то поліція, в країнах, які називають економічно розвиненими, цивілізованими, — одна з найгрізніших і вигідних правоохоронних структур. А як у нас?

— Бажано, аби грізнішою вона була не лише на сторінках Кримінального кодексу, а й у житті. Щоб неминучість покарання за злочини, що скоюються за ухилення від сплати податків, стала засторогою для тих, хто тільки збирається вийти на цей хибний шлях. Вважаю, що так воно з часом і буде. А щодо, так би мовити, нашої рентабельності, то ми сповна відпрацьовуємо затрати держави, пов'язані з утриманням податкової міліції, зокрема ДПА Полтавської області. Якщо взяти кошти, стягнуті до бюджету працівниками наших підрозділів за минулий рік, то на кожного припадає по 188,7 тисячі гривень. Це сума, яка в багато разів перевищує затрати на утримання. Згідно з постановою Кабінету міністрів України від 25 серпня 1998 року № 1340 та наказом Державної податкової адміністрації України від 26 листопада 1998 року № 575 податковій міліції поставлено в обов'язок функцію виявлення, обліку, зберігання, оцінки та реалізації конфіскованого та іншого майна, що належить державі. А це, знову-таки, додаткові кошти для держави.

— У минулому ви спеціаліст управління по боротьбі з економічною злочинністю. Шкодуєте за службою в МВС?

— Знаєте, іноді буває. Але за нинішніх умов іншого шляху для себе не бачу. Навантаження — дуже великі, як, зрештою, і для всіх моїх підлеглих. Потурань у нас немає ні для кого: сувора дисципліна і щонайповніша віддача від кожного співробітника. Такі наші вимоги. Можливо, це комусь і здається дещо категоричним, але що поробиш? Час тепер такий — не до відпочинку.

Від такої «живої води» недалеко й до біди

Якщо на свято ви випили грамів сто горілки, а вранішнє похмілля, як після цілого літра, то причину треба шукати не в собі, а в якості напою.

Неякісної горілки і алкоголю взагалі дуже багато. І не має значення, де ви купуєте пляшку: на ринку, в кіоску чи в магазині. Перевірки свідчать, що навіть у центральних магазинах міста часто поруч з фірмовими напоями продають підробки. Бо ми досить часто купуємо товар із знайомою фірмовою етикеткою, а сурогат сприймаємо як фірмовий напій.

Торік співробітники Головного відділу податкової міліції Кременчуцької об'єднаної державної податкової інспекції знешкодили чотири підпільних цехи, де виробляли фальсифіковані лікеро-горілчані вироби. Асортимент вилученої продукції найрізноманітніший: «Російська», «Пшенична», «Посольська», «Українська з перцем», «Оксамитова», «Древньокиївська» і навіть п'ятизірковий коньяк.

Так, на позаминулі новорічні свята у селі Червона Знам'янка Кременчуцького району було знешкоджено цех, де підпільно виробляли горілку і коньяк. Вилучено 1040 пляшок горілки «Російська», 163 літри спирту, пробки для закоркування, етикетки, знаряддя і прилади, що використовували зловмисники. В результаті оперативно-розшукових заходів співробітники податкової міліції Кременчука встановили об'єкт, куди для подальшої реалізації підвозили вироблений товар. Усі шляхи вели до магазину «Світлана», розташованого на вул. 50-річчя Жовтня,18, і який належить директору приватного підприємства п. Татарулі. З магазину вилучено 1514 пляшок фальсифікованої горілки, яка зберігалася у складському приміщенні в ящиках з-під бананів. Мабуть, п. Татаруля хотів непогано заробити на новорічних святах, та гих не вийшло.

Під час перевірки магазину «Городисько», розташованого на вул. Київській, 58, і магазину «Пивиха», що на вул. 60-річчя Жовтня, 60/1, було вилучено фальсифіковану горілку десяти найменувань на загальну суму 944 грн. Обидва магазини належать колективному підприємству «Славута-Еко» (директор підприємства п. Юхно). Але на цьому неприємності для керівника КП «Славута-Еко» не закінчилися. Того самого дня співробітники оперативного відділу перевірили гараж № 133 кооперативу «Зірочка» на вул. Московській. Як з'ясувалося, до цього гаража працівники податкової міліції завітали недарма. В ньому вони знайшли лікеро-горілчані вироби двадцяти різних найменувань. Порушення були вже знайомі: фальсифікована продукція, фальшиві марки акцизного збору. Як пояснив власник гаража п. Давтян, продукція, що зберігалася у нього, є власністю підприємства «Славута-Еко». Уся фальсифікована продукція була вилучена, а правопорушника притягнуто до адміністративної відповідальності.

Як правило, фальсифікована горілка за ціною нижча, ніж фірмова, але не завжди. Бажання розважитися за малі гроші, як правило, обертається великими витратами. Коли йдеться про дуже низьку ціну на спиртні напої, для споживача це має бути першим сигналом, що його можуть ошукати. Часто іноземна горілка дешевша за вітчизняну. Низька ціна пояснюється тим, що ця неякісна контрабандна продукція зроблена з дешевих відходів і орієнтована на український та російський ринки. Вміст у ній метилового спирту може призвести до втрати зору. Вміст альдегідів, сивушних масел та інших шкідливих речовин іноді у десятки разів перевищує допустиму норму.

Фальсифікованої горілки тепер дуже багато. Зрозуміло, що це наслідок і фінансових негараздів у країні. Хоча ставка акцизного збору на спирт Верховною Радою повернута до попереднього розміру, тобто 3,5 екю, але курс екю виріс майже вдвічі. Тому ціна на горілку сягає в роздрібній торгівлі більше 5 гривень. Та це аж ніяк не вплинуло на «тіньовиків», що виробляють фальсифіковану горілку. У них ціна залишилася незмінною завдяки тому, що акцизний збір їм сплачувати ні до чого.

Але тривогу викликає не лише збільшення кількості підробної горілки на торговельних прилавках, а і якість таких виробів. Іноді підпільні виробники у погоні за «легкими грошима» не цураються заливати у пляшки справжню отруту. Українська оковита, вона — «аква віта», у перекладі з латині — «жива вода»! Але будьмо прискіпливішими до її якості!

Олег ПЕТРЕНКО,
начальник Головного відділу податкової міліції Кременчуцької ОДПІ.

Вниманию акционеров ОАО «Маркограф»!

Очередное общее собрание акционеров ОАО «Маркограф» состоится 5 марта 1999 года в 10 часов

по адресу: г. Мариуполь, ул. Азовстальская, 13, городской Дворец культуры (ДК строителей).

Повестка дня:

1. Итоги работы в 1998 году.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Отчет наблюдательного совета.
4. О порядке распределения прибыли за 1998 год.
5. Об увеличении уставного фонда общества и дополнительном выпуске акций.
6. Разное.

Информация согласно ст. 40 Закона Украины «О хозяйственных обществах»:

Уставный фонд увеличивается с целью привлечения инвестиций на сумму 115 405 грн. путем дополнительного выпуска акций в количестве 461 620 шт. номинальной стоимостью 0,25 грн. каждая.

Проект изменений к уставу:

5.1. Уставный фонд общества составляет 225 298 грн.

5.2. Уставный фонд разделен на 901 192 простые именные акции номинальной стоимостью 0,25 грн. каждая.

При выпуске акций акционеры пользуются правами согласно действующему законодательству и вследствие изменений уставного фонда не понесут убытков.

Сроки начала и окончания подписки на акции будут определены собранием.

Начало регистрации участников в 9.00.

Правление.

До уваги акціонерів ВАТ «Дніпропетровське обласне підприємство автобусних станцій»

Правління ВАТ «Допас» та реєстратор ТОВ «Індосамент-Центр» повідомляють, що 11 березня 1999 року об 11.00 відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: 320070, м. Дніпропетровськ, пр. Карла Маркса, 93, у «Будинку профспілок» (2-й поверх, «Велика зала»).

Порядок денний

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 р. та визначення стратегії розвитку та основних напрямів діяльності товариства на 1999 р.
2. Затвердження річних результатів діяльності товариства за 1998 р.
3. Затвердження плану діяльності товариства на 1999 р.
4. Затвердження змін та доповнень до статуту товариства.
5. Обрання голови правління.
6. Обрання спостережної ради.
7. Обрання ревізійної комісії.
8. Затвердження форми випуску акцій.
9. Затвердження реєстратора з ведення реєстру акціонерів товариства.

Реєстрація учасників зборів з 8.30 до 10.45.

Довідки за тел. 96-06-53, 98-39-85.

Правління ВАТ, ТОВ «Індосамент-Центр».

Правління ЗАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

повідомляє акціонерів про проведення **5 березня 1999 р.** загальних зборів акціонерів товариства.

Порядок денний:

1. Звіт правління.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Затвердження річного балансу.
5. Вибори правління.
6. Вибори спостережної ради.
7. Про розподіл прибутку та основні напрями витрат на 1999 рік.
8. Затвердження розміру виплати дивідендів за 1998 рік.
9. Про затвердження форми випуску акцій.
10. Про внесення змін і доповнень до статуту.
11. Затвердження внутрішніх нормативних документів.
12. Різне.

Місце проведення зборів: м. Київ, вул. Миру, 17.

Реєстрація акціонерів починається о 13-00.

Початок зборів о 15-00.

Контактний телефон 471-06-28.

Правление открытого акционерного общества «Ялтинский плодоовощкомбинат»

уведомляет акционеров ОАО «Ялтинский плодоовощкомбинат» о проведении общего собрания акционеров, которое состоится 19 февраля 1999 г. в 11 часов в помещении Культурного центра, находящегося по адресу: г. Ялта, ул. Руданского, 8, 1-й этаж.

Повестка дня собрания:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности общества за 1998 г. и основных направлениях деятельности общества на 1999 г. О дивидендах за 1998 г.
2. Отчет ревизионной комиссии об итогах работы за 1998 г.

Начало собрания в 11-00.

Регистрация участников собрания с 8-30 до 10-30.

Для участия в собрании акционеров необходимо иметь:

— для акционера паспорт или другой документ, удостоверяющий личность;

— для представителя акционера доверенность и документ, удостоверяющий личность.

Телефоны для справок: 32-03-62, 32-02-32, 32-38-53.

АКБ «Корал-Банк» повідомляє своїх акціонерів що 28.01.99 р. о 10 годині в приміщенні банку за адресою: м. Київ, вул. Стельмаха 10-а відбудуться позачергові загальні збори акціонерів.

На розгляд загальних зборів акціонерів виносяться такі питання:

1. Звіт правління банку про проведену роботу за 1998 рік та напрями роботи на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії за 1998 рік.
3. Затвердження балансу банку та звіту про фінансові результати за 1998 рік.
4. Розподіл прибутку банку, формування фондів і резервів.

Інформація про емісію акцій відкритого акціонерного товариства «АГРОТЕКС»

Затверджена зборами учасників товариства з обмеженою відповідальністю «АГРОТЕКС», протокол № 5 від 21 грудня 1998 р.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА:

1.1. Повне найменування емітента: Відкрите акціонерне товариство «АГРОТЕКС» (далі — ВАТ «АГРОТЕКС»).

ВАТ «АГРОТЕКС» створюється в результаті перетворення товариства з обмеженою відповідальністю «АГРОТЕКС» у ВАТ згідно з рішенням зборів учасників (протокол зборів учасників № 5 від 21 грудня 1998 р.) та стає правонаступником з майна та всіх майнових правах і обов'язках ТОВ «АГРОТЕКС».

1.2. Місцерозташування емітента: Україна, 330035, м. Запоріжжя, вул. Сталеварів, 11, тел.: (0612) 34-54-77; факс.: (0612)13-22-25.

1.3. Правовий попередник емітента — ТОВ «АГРОТЕКС» засновано 22.10.97 р. та зареєстровано Печерською районною державною адміністрацією м. Києва 23.10.97 р. за № 20345, взято на облік розпорядженням Орджонікідзевської районної адміністрації м. Запоріжжя від 23.07.98 р. № 58. Статутний фонд становить 85 500 грн. та повністю сплачений.

1.4. Предмет діяльності емітента: оптова і роздрібна торгівля недержавних організацій, крім споживчої кооперації; громадське харчування недержавних організацій, крім споживчої кооперації; посередницькі послуги при купівлі-продажу товарів народного споживання; зовнішня торгівля недержавних організацій; інші види діяльності, визначені статутом.

1.5. Чисельність працівників станом на 01.12.98 р. —вісім.

II. ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.

2.1. Рішення про емісію акцій прийнято зборами учасників ТОВ «АГРОТЕКС» (протокол № 1 від 21.12.98 р.) Мета випуску — формування статутного фонду ВАТ «АГРОТЕКС» шляхом обміну часток учасників ТОВ «АГРОТЕКС» на акції ВАТ. При цьому розмір статутного фонду не змінюється.

2.2. Здійснюється випуск простих акцій на пред'явника серії А та порядковими номерами з 001 по 171 включно у кількості 171 штука номінальною вартістю 500 грн. кожна на загальну суму 85 500 грн. Іменні та привілейовані акції не випускаються. Залучення фінансових ресурсів у процесі емісії акцій не здійснюється. Акції випускаються в документарній формі шляхом виготовлення сертифікатів простих акцій на пред'явника.

2.3. Для учасників ТОВ «АГРОТЕКС», які були такими на момент прийняття рішення про перетворення ТОВ «АГРОТЕКС» у ВАТ, підписка на акції цієї емісії у кількості 171 штука здійснюється шляхом обміну часток учасників ТОВ «АГРОТЕКС» на акції ВАТ «АГРОТЕКС» за таким правилом: частка учасника ТОВ «АГРОТЕКС» вартістю 500 грн. обмінюється на одну акцію ВАТ «АГРОТЕКС». Розмір частки (у відсотках) кожного учасника в статутному фонді ТОВ «АГРОТЕКС» що реорганізується, має дорівнювати розміру його частки в статутному фонді ВАТ «АГРОТЕКС», створеного під час перетворення.

2.4. Обмін проводиться за адресою: Україна, 330035, м. Запоріжжя, вул. Сталеварів, 11. Термін та порядок обміну — через 10 днів з моменту публікації цієї інформації емітент видає кожному акціонеру письмове зобов'язання про обмін часток учасників ТОВ «АГРОТЕКС» на акції ВАТ «АГРОТЕКС». Початок обміну письмових зобов'язань на акції — 01.03.99 р. Термін обміну не обмежений. Перевищення або недосягнення запланованого рівня передплати не передбачається.

2.5. Акціонери здійснюють право володіння користування і розпорядження належними їм акціями згідно з законами України «Про цінні папери та фондову біржу», «Про господарські товариства», іншими актами законодавства України. Акціонери мають переважне право на придбання акцій емітента нових випусків. Акціонери також мають право: брати участь у загальних зборах акціонерів особисто або через уповноважених осіб; обирати та бути обраними в органи управління та контролю ВАТ; отримувати інформацію про діяльність ВАТ; брати участь у розподілу прибутку ВАТ та отримувати дивіденди; продавати, дарувати, передавати в спадщину власні акції фізичним та юридичним особам; інші права, передбачені законодавством та статутом ВАТ.

2.6. Дивіденди з акцій виплачуються один раз на рік за підсумками звітного року згідно з рішенням загальних зборів акціонерів та у термін через 30 днів після проведення зборів по 31 грудня року, наступного за звітним. Адреса місця виплати доходів, здійснення операцій і депонування — Україна, 330035, м. Запоріжжя, вул. Сталеварів, 11.

III. ІНША ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЕМІТЕНТА.

3.1. Раніше емітент та його правовий попередник цінні папери не випускали.

3.2. У результаті обміну часток на акції статутний фонд буде розподілено таким чином:

— Савкін Віктор Євгенович — 170 штук простих акцій на пред'явника номінальною вартістю 500 грн. кожна на загальну суму 85 000 грн., або 99,4 % статутного фонду;

— Боровкова Людмила Павлівна, одна проста акція на пред'явника номінальною вартістю 500 грн., або 0,6 % статутного фонду.

3.3. Дії з економічного оздоровлення (сануванню) правового попередника емітента не здійснювались, справи про банкрутство не порушувались. За підсумками 1997 р. та за 9 місяців 1998 р. збитків немає.

3.4 Послугами торговця цінними паперами та реєстратора емітент не користується.

3.5. Можливі чинники ризику в діловій діяльності емітента:

— законодавчі зміни економічної та податкової політики держави в бік погіршення становища суб'єктів підприємництва;

— залежність від коливання курсу іноземних валют під час виконання договорів із закордонними партнерами;

— значне зниження платоспроможного попиту на продукцію (роботи, послуги) емітента;

— обставини непереборної сили або події надзвичайного характеру (форс-мажор).

Директор ТОВ «АГРОТЕКС» Савкін В. Є.
Головний бухгалтер ТОВ «АГРОТЕКС» Боровкова Л. П.

Предприятие ДПНПФ «ИКСТЕХНО», зарегистрированное Московской районной государственной администрацией г. Киева 13.03.96 г., свидетельство о регистрации № 23712967, код ОКПО 23712967, р/с 260073010188 в АБ «Национальные Инвестиции» МФО 300498, ЛИКВИДИРУЕТСЯ.

Заявления кредиторов принимаются по адресу: 252005, г. Киев, ул. Красноармейская, 55 в течение 2-х месяцев.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушив справу № 12/336 про банкрутство ЗАТ «Інтертекстум» (м. Київ, вул. Серпова, 3/14, код 16401534, р/р 102467488 в АТ «Укрінбанк-інвест», МФО 321756). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражним судом Сумської області (244003, м. Суми, вул. Рибалка, 2) порушено справу № 3479-4/322 про банкрутство приватного виробничо-комерційного підприємства «Ельтон» (244000, м. Суми, вул. Миру, 5-Б/2, кв. 112, р/р 26006000108001 в Сумській філії АО «Укрінбанк», МФО 337494, код ЗКПО 21126722).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймає Арбітражний суд Сумської області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Загальні збори акціонерів ВАТ «Лучанський цукровий завод»

відбудуться 12 березня 1999 року о 14.00 у заводському Будинку культури за адресою: Київська область, Таращанський район, с. Луки, вул. Піонерська.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності товариства за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії товариства.
3. Затвердження плану діяльності на 1999 рік.
4. Різне.

При собі мати документ, що засвідчує особу.

Правління ВАТ «Лучанський цукровий завод».

Акционерный банк «ИКАР—БАНК»

Уважаемые акционеры!

Правление акционерного банка «Икар-Банк» сообщает, что 4 марта 1999 года в 14 час. по адресу: 340052, г. Донецк, пр. Ильича, 100-а состоится очередное общее собрание акционеров.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах работы банка в 1998 году.
2. Отчет ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности банка в 1998 году. Утверждение годового баланса.
3. Распределение прибыли.

Арбітражним судом Вінницької області (м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе,7) порушено справи про банкрутство:

№ 343/10-343 відкритого акціонерного товариства «Вінницький постійно діючий будівельний поїзд № 4 (м. Вінниця, вул. Островського, 14; р/р 26001200739001 в ОПЕРВ АК АПБ «Україна»);

№ 511/5 приватного багатопрофільного малого підприємства «Вінмоск» (м. Вінниця, вул. Келецька, 120/63, р/р 26006445 АППБ «Аваль»);

№ 519/5 спільного українсько-російського підприємства фірми «Мовітек» (м. Вінниця, вул. Келецька,63; р/р 260063011198 ПІБ).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються згідно з Законом України «Про банкрутство».

Арбітражним судом Житомирської області (262014, м. Житомир, вул. Малобердичівська, 25)-порушено справу № 5/257 «б» за заявою малого приватного Інноваційного агропідприємства «Еліта» про визнання банкрутом колективного сільськогосподарського підприємства «Мирославка» (261417, с. Мирославка Бердичівського району Житомирської області, р/р 26008200103001 в АКБ «Україна» м. Бердичева, МФО 311067 ЗКПО 03728374).

Астрологічний прогноз на 18 — 24 січня

ОВЕН. З понеділка чи вівторка ваше життя стане веселішим і різноманітнішим, виникне нове захоплення чи кохання, правда, ненадовго. Нічого не робіть самотужки, інакше в середу і неділю залишитеся самі і опинитеся в дуже складній ситуації.

ТЕЛЕЦЬ. Несподівані зміни на роботі і навіть сюрприз відіграють неабияку роль — зроблять чоловіків упевненішими, а жінок —привабливішими. В понеділок, вівторок, п'ятницю і суботу можна здобути довіру нового начальства і скористатися допомогою знайомих, особливо в службових справах.

БЛИЗНЯТА. У вівторок і четвер можна отримати кредит або іншу грошову допомогу, але важко розраховувати на повернення боргу. Розлучення дасть і плюси, і мінуси. Від вас відійде те, чим ви не можете скористатися.

РАК. На початку тижня отримаєте чудовий шанс для вигідного співробітництва. Але ситуація складеться так, що до кінця тижня не уникнути змін у стосунках. Для успіху вам потрібно підлаштуватися під нові обставини. Середа і кінець тижня —поганий час для шлюбу, але хороший для усунення зв'язків, які вам шкодять.

ЛЕВ. Хтось новий стане вашою віддушиною і свіжим струменем у житті. Ця подія буде великим плюсом, оскільки будете зайняті важкою і відповідальною працею. Протягом тижня бережіть себе — можна дуже захворіти.

ДІВА. Якийсь вчинок піднесе вас в очах співробітників і підлеглих. Незважаючи на те, що деякі плани не здійсняться і не зміняться, все одно краще не ризикувати становищем і грішми. В середу і неділю матимете проблеми через дітей і коханих.

ТЕРЕЗИ. Спочатку будете дуже зацікавлені у тому, щоб остаточно закрити неприємне сімейне питання. Це буде важко і болісно, але саме зараз маєте остаточно вирішити проблему, яка ставить вас у скрутне і навіть злиденне становище.

СКОРПІОН. Виникнуть об'єктивні труднощі, невдало завершиться місцева чи нетривала поїздка на значну відстань, можливий неприємний випадок у дорозі або відсутність необхідних документів. Понеділок і неділя — проблеми зі здоров'ям і домашніми.

СТРІЛЕЦЬ. Матимете цікавий варіант, пропозицію і незвичайну зустріч. Вся проблема полягає у тому, щоб зробити вірний вибір. Інакше залишитеся зовсім без коштів чи готівки, але не ризикуйте, особливо наприкінці тижня.

КОЗЕРІГ. Будете занадто суворі і неприступні, єдине, що вчасно пом'якшить ваш погляд і душу, це несподівані гроші та сюрпризи від близьких людей. У вас з'являться нові речі та нове власне майно, але вам потрібно позбутися речей, якими не користуєтеся.

ВОДОЛІЙ. Непогано виглядатимете, але наживете собі недоброзичливця чи почнете боротися проти невидимого ворога. У результаті бракуватиме коштів, виникне проблема зі здоров'ям і привернете до себе непотрібну увагу. Понеділок і неділя — найважчі дні.

РИБИ. Кохана людина, друг чи доросла дитина зроблять несподіваний крок, досить ризький стосовно вас, оскільки виникнуть обмеження і конфлікти в іншому. Ви закохаєтеся в людину, яка для вас поки що недосяжна, та й ви «скуті ланцюгами».

Фото Володимира МАРТИНЕНКА.

Будьте здорові

«Головний біль», який не вилікувати таблетками

Достатньо насвяткувавшись у перші дні нового року і пригадуючи кількість виголошених тостів, піднятих чарок і спорожнілих пляшок, багато хто, оберігаючи свою все ще важкувату голову від різких рухів, час від часу, мабуть, запитує себе: і навіщо ото було стільки пити!? А й справді — навіщо? Зайве спиртне — це, як відомо, зайвий «головний біль». І не лише для... тієї ж таки голови і багатьох життєво важливих органів, а й для своєї сім'ї, свого гаманця, навіть для свого керівника, якому вже набридло бачити підлеглого «не в формі».

Але головна проблема в тому, що багато хто з любителів випити просто не може об'єктивно оцінити серйозність ситуації і рівень своєї залежності від алкоголю. Далеко не всі знають, коли просто захоплення алкоголем переростає у залежність від нього і коли мову треба вести вже про хворобу — про алкоголізм.

Лікар-психотерапевт-нарколог Тетяна Гаглоєва з медичного центру «Ваше здоров'я» допомагає своїм пацієнтам оцінити їх залежність від алкоголю досить простим способом. Коли пацієнти приходять до неї і заявляють, що не вважають себе хворими на алкоголізм, вона просто запитує їх: чи можуть вони самі повністю відмовитися від уживання спиртного? Доволі часто людина, подумавши, каже: «Ні!». Саме це якраз і має насторожити. Це той перший симптом, який засвідчує, що проблеми у людини є і їй необхідна допомога фахівця.

А всього, за словами Тетяни Гаглоєвої, є три стадії алкоголізму. На першій стадії, як правило, спостерігається один симптом. Це порушення кількісного контролю за випитим. Коли людина сідає за стіл разом з усіма, випиває першу чарку і потім вже п'є все, що стоїть на столі. Друга стадія хронічного алкоголізму, звичайно ж, тяжча. І, до речі, підступність захворювання, за словами Т. Гаглоєвої, в тому, що прогресує воно дуже швидко. На другій стадії формується похмільний, або абстинентний, синдром. На цій же стадії захворювання починається психічна деградація. Про що свідчать такі чинники: порушується психіка поведінки у стані сп'яніння, як правило, з'являються нервозність, дратівливість, озлобленість. Ті речі, на які твереза людина, можливо, і не звернула б уваги, у стані сп'яніння її зачіпають. Ознакою деградації і дуже важливим симптомом є також короткочасна втрата пам'яті щодо тих подій, які передували стану сп'яніння. На цій стадії також мають місце запої. А на третій стадії спостерігається повна психічна і соціальна деградація. І тут вже допомогти пацієнту дуже проблематично. За словами лікаря-психотерапевта-нарколога Т. Гаглоєвої, на цій стадії людина повністю втрачає критичне ставлення до свого стану, тобто хворою себе ніколи не визнає. А якщо вона цього не зробить, допомогти їй неможливо. Перша і найголовніша умова успішного лікування — це щире бажання самого пацієнта вилікуватися.

Сергій ГУНЬКО.

Народний календар

Січень січе та морозить, а газда з лісу дрова возить

17 СІЧНЯ — **Бабин вечір. Кроплять хати свяченою водою, жінки в свяченій воді замішують борошно і на дверях та одвірках роблять хрести, щоб «упирі і всіляка нечисть не мала сили».**

18 СІЧНЯ — **Голодна кутя, голодний святвечір. Готують третю, й останню, кутю різдвяно-новорічних свят. Називається вона голодною тому, що з цієї пори і до наступного дня, доки не освятять воду в річці, люди говіли. Це вже останній день колядок.**

19 СІЧНЯ — **Водохрещі, Водохреще, Богоявлення, Йордана. Це третє і завершальне велике свято різдвяно-новорічного циклу. З ним пов'язують хрещення на Йордані Христа. Виголошуючи молитви і занурюючи у воду срібного хреста, священики освячують воду.**

20 СІЧНЯ — **Івана Предтечі, Хрестителя. У цей день виносили з хати хліб і сіль, що лежали на покуті від багатої куті, і годували тварин. Жінкам уже дозволяється шити і прясти.**

21 СІЧНЯ — **Омеляна, Пів-Івана, Різдвяний день. На Різдвяний день повністю завершуються усі святки зимового циклу. Кажуть: який Омелько, таке й літенько.**

Прикмети січня

- ✔ Синичка зранку пищить — на легкий морозець.
- ✔ Вечірній зорепад — на нічний мороз.
- ✔ Взимку ліс без вітру шумить — бути хуртовині.
- ✔ Зимова діброва почорніла — наступить відлига з вітром.
- ✔ Раннього зимового вечора дружно розспівалися півні —чекай відлиги.

А я роблю так

Праскою — по шпалерах. Не пробували?

Якщо ви збираєтеся клеїти нові шпалери, а перед цим потрібно зняти старі, то раджу вам зробити так, як це робив я. Старі шпалери віддираються досить важко, та в мене не було ніяких проблем: приклавши до них мокру ганчірку, я проводив по них гарячою праскою, і шпалери легко відставали від стіни. Спробуйте — переконаєтеся самі.

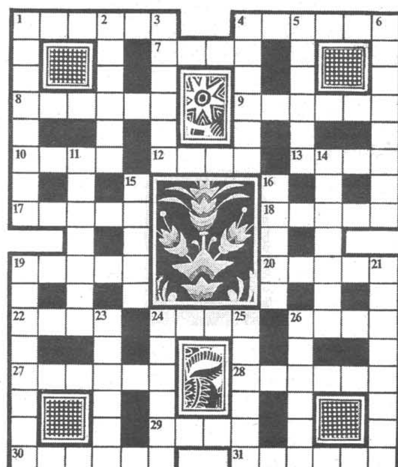
Антон ДЗЮБА.

Київ.

КРОСВОРД

По горизонталі: 1. Полтавський наказний полковник, прихильник Мазепи, а потім Орлика. 4. Видатний композитор. 7. Чотирикутник. 8. Автор книги «Диво калинове». 9. В іудейській міфології двоюрідна сестра і дружина Якова. 10. Заява держави іншій державі. 12. Завершений епізод в опері. 13. Погонич собак. 17. Музичний інструмент у стародавніх греків. 18. Колишня назва Ніжина, що пішла від розташування поселення. 19. Атмосферне явище. 20. Декоративне покриття ікони. 22. Намивна смуга суші. 24. Нагорода переможцеві змагань. 26. Столиця європейської країни. 27. Грошова одиниця в Київській Русі. 28. Видатний український співак. 29. Автор трилогії «Незвичайні пригоди Тартарена із Тараскона». 30. Іранська релігійна пам'ятка. 31. Автор оперети «Гуцулка Ксеня».

По вертикалі: 1. Письменник-романтик з Полтавщини, допомагав у викупі Т. Шевченка з кріпацтва. 2. Відома співачка (лірико-драматичне сопрано). 3. Ручний ткацький верстат. 4. Колишня назва Східної Грузії, а також Іспанії. 5. У вірменських міфах богиня кохання. 6. Співачка, дружина композитора Д. Россіні, для якої він спеціально написав арії Дездемони та Семіраміди. 11. Основна частина проміжного мозку. 14. Персонаж литовських анекдотів. 15. Син Тараса Бульби. 16. Спортсмен-юнак. 19. Райцентр на Полтавщині, де жив і працював літописець С. Величко. 21. Перший український доктор медицини, ректор академії в Болоньї. 23. Один із трьох мушкетерів. 24. Істина. 25. Столиця Хорватії. 26. Родоначальник великого шляхетного роду.

Відповіді до кросворда, надрукованого 6 січня

По горизонталі: 5. Устав. 7. Бард. 8. Янус. 11. Хрін. 12. Мужик. 13. Тінь. 14. Собака. 17. Стугна. 20. Бартер. 21. Вакула. 22. Кайдаш. 24. Стопка. 29. Стіл. 31. Агуті. 32. Пеня. 33. Анка. 34. Урна. 35. Навар.

По вертикалі: 1. Будьмо. 2. Стража. 3. Святки. 4. Каїн. 6. Руст. 9. Краб. 10. Сніг. 15. Отара. 16. Ксена. 18. Траст. 19. Нулик. 23. Йота. 25. Поні. 26. Тарань. 27. Булава. 28. Мішура. 30. Лінь. 32. Пень.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 204926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311007.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України